



Vlaams
Parlement

stuk **704** (2010-2011) – Nr. 7
ingediend op 16 december 2010 (2010-2011)

Gedachtewisseling

over het groenboek Interne Staatshervorming

Verslag

namens de Commissie voor Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur,
Decreetsevaluatie, Inburgering en Toerisme
uitgebracht door de heer Jan Durnez

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: mevrouw Annick De Ridder.

Vaste leden:

mevrouw Karin Brouwers, de heren Jan Durnez, Ward Kennes, Jan Verfaillie;
de heren Stefaan Sintobin, Joris Van Hauthem, mevrouw Linda Vissers;
de heer Marnic De Meulemeester, mevrouw Annick De Ridder;
de heer Kurt De Loor, mevrouw Els Robeyns;
de heren Lieven Dehandschutter, Willy Segers;
de heer Peter Reekmans;
de heer Bart Caron.

Plaatsvervangers:

mevrouw Vera Jans, de heer Jan Laurys, mevrouw Valerie Taeldeman, de heer Johan Verstreken;
de dames Katleen Martens, Marleen Van den Eynde, de heer Wim Wienen;
de heer Marc Vanden Bussche, mevrouw Marleen Vanderpoorten;
de dames Kathleen Deckx, Else De Wachter;
de heer Bart De Wever, mevrouw Lies Jans;
mevrouw Patricia De Waele;
mevrouw Mieke Vogels.

Toegevoegde leden:

de heer Christian Van Eyken;
de heer Karim Van Overmeire.

Stukken in het dossier:

704 (2010-2011) – Nr. 1 t.e.m. 6: Verslagen over gedachtewisseling

INHOUD

I.	Intercommunale Leiedal.....	4
1.	Toelichting door de heer Karel De Baere, algemeen directeur.....	4
2.	Vragen en opmerkingen van de commissieleden	9
3.	Antwoorden van de heer Karel De Baere	10
II.	Strategische AdviesRaad voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media, Vereniging Vlaamse Cultuur- en gemeenschapscentra, Forum voor Amateurkunsten en Federatie van Organisaties voor Volksontwikkelingswerk	11
1.	Toelichting door de heer Luk Verschuere, algemeen voorzitter Strategische AdviesRaad voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media	11
2.	Toelichting door de heer Paul Sergier, directeur Vereniging Vlaamse Cultuur- en gemeenschapscentra vzw	14
3.	Toelichting door mevrouw Kaat Peeters, directeur van het Forum voor Amateurkunsten, en mevrouw Liesbeth De Winter, stafmedewerkster Federatie van Organisaties voor Volksontwikkelingswerk.....	17
4.	Vragen en opmerkingen van de commissieleden	20
5.	Antwoorden van de genodigden	26
III.	Steunpunt Jeugd en Vlaams Instituut voor Sportbeheer en Recreatiebeleid	30
1.	Toelichting door de heer Matti Vandemaele, stafmedewerker Jeugdbeleid bij Steunpunt Jeugd	30
2.	Toelichting door de heer Dany Punie, voorzitter van het Vlaams Instituut voor Sportbeheer en Recreatiebeleid	34
3.	Vragen en opmerkingen van de commissieleden	37
4.	Antwoorden van de genodigden	39
	Gebruikte afkortingen	42

De Commissie voor Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Decreetsevaluatie, Inburgering en Toerisme hield op 24 november 2010 een gedachtewisseling over het groenboek Interne Staatshervorming.

Aan de gedachtewisseling werd deelgenomen door:

- de heer Karel De Baere, algemeen directeur intercommunale Leiedal;
- de heer Luk Verschueren, voorzitter Strategische Adviesraad voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media;
- de heer Paul Sergier, directeur Vereniging Vlaamse Cultuur- en gemeenschapscentra vzw;
- mevrouw Kaat Peeters, directeur Forum voor Amateurkunsten, en mevrouw Liesbeth De Winter, stafmedewerker Federatie van Organisaties voor Volksontwikkelingswerk;
- de heer Matti Vandemaele, stafmedewerker Jeugdbeleid bij Steunpunt Jeugd;
- de heer Dany Punie, voorzitter Vlaams Instituut voor Sportbeheer en Recreatiebeleid vzw.

I. INTERCOMMUNALE LEIEDAL

1. Toelichting door de heer Karel De Baere, algemeen directeur

De heer Karel De Baere: Ik zal uitleggen hoe wij in de regio, met de intercommunale Leiedal, van onderuit aan het groenboek werken, hoe wij ons in dat veld situeren en hoe wij ons organiseren. Op regionaal vlak zijn wij bezig met de oefening ‘Sterk besturen’ om onze organisatie te verbeteren. Ik zal het tot slot ook hebben over wat onze regio van de Vlaamse overheid verwacht.

Leiedal is een kleine intercommunale van dertien gemeenten rond Kortrijk: in totaal zijn dat 300.000 inwoners. Bij het begin, in 1960, waren wij een van de eerste streekcommunales van Vlaanderen. Toen werkten wij vooral aan economie, economische ontwikkeling, ruimtelijke ordening en wonen. Vanaf 1990 kwamen er thema's bij: mobiliteit, natuur en milieu, landschapsopbouw, e-government, economische ontwikkeling, grensoverschrijdende samenwerking enzovoort. Streekontwikkeling is vandaag heel wat meer dan alleen maar ervoor zorgen dat er in de streek economische ontwikkeling is.

We werken op vijf niveaus. Voor onze individuele gemeentebesturen werken we als een soort van verlengstuk, als een intergemeentelijk studiebureau. We maken ruimtelijke studies, studies over websites. We bieden een heel gamma aan diensten aan. We hebben een hele reeks van fora waar de gemeentebesturen samenkomen met hun ambtenaren en schepenen. Wij verwelkomen ook elke maand de burgemeestersconferentie. We werken op regionaal niveau heel sterk samen met het regionaal sociaal-economisch overlegcomité. Wij werken daar niet alleen met bestuurlijke overheden zoals het provinciebestuur en stadsbesturen, maar ook met andere spelers: hogescholen, streekfonds, Voka, UNIZO enzovoort. Wij hebben al twintig jaar grensoverschrijdende samenwerking met Rijsel en Doornik voorbereid. Twee jaar geleden werd de Eurometropool Lille-Kortrijk-Doornik opgericht. Ten slotte werken wij ook Europees. Daar gaat het niet alleen om het binnenhalen van gelden, maar steeds meer om het leren uit ervaringen van anderen in Europa.

Het veld waarin wij werken, is de voorbije jaren veranderd. In 1960 zat de hele regionale werking binnen Leiedal. Leiedal was het forum voor de openbare sector en de privésector. Leiedal werd gesticht door achttien prefusiegemeenten en veertien privéorganisaties. In 2001 stelde de Vlaamse overheid dat de privépartners moesten verdwijnen uit de intercommunales en dat ook de provincies moesten terugtreden. Wij hebben dat altijd gezien als een verarming van onze werking.

Op het regionale veld komen er vandaag heel wat meer spelers. Leiedal heeft meegewerkt aan de oprichting van organisaties die niet meteen in Leiedal zelf een plaats vonden: het Welzijnsconsortium, het Overleg Cultuur, een crematoriumvereniging, een vereniging rond sociale economie, Designregio Kortrijk enzovoort. De voorloper van RESOC bestaat al sinds 1991. Toen stichtten wij het Regionaal Beleidscomité van het Arrondissement Kortrijk. Dat was toen een streekplatform met verscheidene organisaties uit de streek. Het werd wat later erkend door de Vlaamse overheid. Naar het voorbeeld van REBAK heeft men later in heel Vlaanderen het RESOC ingevoerd. Bij ons werkt het RESOC goed, blijkbaar in tegenstelling tot vele andere plaatsen in Vlaanderen. Bij ons werkt het goed omdat het van onderuit gegroeid is. In 1996 startte ook het provinciebestuur van West-Vlaanderen met een gebiedsgerichte werking. In het kader daarvan hebben zij ook in onze streek een aantal dingen gedaan.

Het aantal samenwerkingsverbanden – men spreekt vaak van ‘verrommeling’ – is van 1960 tot nu sterk gegroeid. In 1960 waren we met Leiedal de enige in de streek. Vandaag zijn er een honderdtal grote en kleine samenwerkingsverbanden, die in onze streek allemaal iets doen op regionaal vlak. Daar moet iets aan gebeuren. Dat kan niet op die manier blijven doorgaan.

Niet alleen in de regio zijn een aantal zaken veranderd, ook in het Vlaamse land. De voorbije jaren is in Vlaanderen een systeem van omgekeerde subsidiariteit ontstaan. De subsidiariteit wordt met de mond beleden, maar wordt in de praktijk heel weinig toegepast. Van bovenaf worden heel wat planlasten aan de gemeenten opgelegd. Ik ben zelf een planner en ik vind dat plannen moeten gemaakt worden. Maar plannen moeten zich beperken tot de essentie. Gemeentebesturen schrijven nu boeken van meer dan 200 bladzijden. Dat kan men politiek, financieel en intellectueel nooit aan. Een goed plan kan beter bestaan uit 20 of 30 bladzijden die zich tot de essentie beperken.

Op het Vlaamse niveau werkt men ook zeer sectoraal. Iedereen maakt naast elkaar zijn eigen plan. Als wij Vlaanderen om een advies vragen, bijvoorbeeld met betrekking tot het ruimtelijk plan, dan krijgen wij van Vlaanderen tien adviezen, die elkaar vaak tegenspreken. Er is geen eenheid van visie op Vlaams niveau, en men werkt veel te gedetailleerd.

Ook belangrijk is dat de provincie op het vlak van ruimtelijke ontwikkeling speler is geworden op het veld en een aantal formele bevoegdheden heeft. Over dat deel van de provinciale werking zeg ik duidelijk dat we vandaag niet meer één controlerende overheid hebben, maar twee. Dat is geen vooruitgang tegenover vroeger.

Een volgend punt gaat over nadenken over een reorganisatie op streekniveau. We zijn al een tijd bezig met zelf na te denken over hoe we de regionale ontwikkeling in onze streek kunnen aanpakken. De aanleiding is dat we dit jaar 50 jaar bestaan. We hebben ons de vraag gesteld of Leiedal wel een goede organisatie is. Zijn we nog goed bezig? Moeten we onszelf niet in vraag stellen? Moeten we ons niet transformeren?

We zien de toename van het aantal verbanden in de regio. We zeggen dat dat niet kan blijven duren op die manier. Er moet een andere structurering komen want democratisch klopt dat niet meer. Het is onoverzichtelijk: wie is nog met wat bezig en waar worden beslissingen genomen? We hebben een proces gestart waarbij we bekijken hoe we de nieuwe uitdagingen voor de komende decennia het best maatschappelijk-bestuurlijk organiseren. We zijn daar nu een goed jaar mee bezig.

We gaan een tussenlanding maken op 7 december. Dan houden we een colloquium over waar we nu staan. Het is een grondig en gedragen proces onder leiding van Filip De Rynck, die we als onafhankelijk expert hebben gevraagd om ons te begeleiden met een stuurgroep van 25 mensen die maandelijks vergadert. Er is heel wat analyse, input en gesprekken met onafhankelijke groepen en commissies geweest met een zeer brede terug-

koppeling naar allerhande structuren in onze regio. Dat wil niet zeggen dat we vandaag tot een unaniem standpunt zijn gekomen. Het is een aanzet, er zijn een aantal grote lijnen uitgezet, en die moeten nog verder worden bediscussieerd en verfijnd.

De fond van wat wij voorstellen, wordt gevormd door drie sporen. We vertrekken van het feit dat de maatschappelijke realiteit in vergelijking met 50 jaar geleden, veel complexer is geworden. Er zijn veel meer spelers op het veld. We hebben niet alleen nood aan een bestuurskrachtige overheid en een overheid die veel meer moet leren netwerken. We hebben ook nood aan een veel betere samenwerking met de spelers op het middenveld, die de drijvende krachten zijn van de regio en die ontzettend belangrijk zijn voor de ontwikkeling ervan. Een derde spoor is dat er in de regio moet worden geïnvesteerd in vrijplaatsen. Er moeten plaatsen zijn waar mensen onafhankelijk dingen kunnen voorstellen en bediscussiëren die niet onmiddellijk geaccapareerd worden, maar die een tijd een eigen leven kunnen gaan leiden. Die drie sporen vormen de basis van ons verder werken.

Na heel wat discussie zijn we gekomen tot drie structuurvoorstellen, die een beetje buiten de lijntjes gaan maar wel corresponderen met wat in het groenboek is ingeschreven, zeker in het eerste deel. Dat geeft een soort van vrijheid die ons bijzonder interessant lijkt.

Een eerste voorstel is een bundeling van intergemeentelijke samenwerkingen in een concern. Dat is tegenovergesteld aan de huidige tendens om steeds meer onafhankelijke structuren op te splitsen. Dat betekent niet dat dingen niet meer autonoom zouden kunnen bestaan, maar wel dat een aantal mensen het overzicht moeten kunnen behouden over het geheel. Een tweede heeft betrekking op een federatieve samenwerking met de gemeentebesturen, in eerste instantie rond ruimtelijke thema's. Een derde deel is het opzetten van een soort streekparlement, wat we een staten-regionaal noemen.

Het eerste voorstel, een bundeling van interlokale samenwerkingsvormen binnen een concern, is er om de verschillende vormen van intergemeentelijke samenwerking die vandaag bestaan, weer samen te brengen en een autonomie te laten bestaan binnen die structuur. Niet alles moet door één raad van bestuur worden beslist, er kunnen heel wat onderdelen in bestaan. Het moet zo zijn dat er ook een overzicht bestaat van wat intergemeentelijk gebeurt.

We denken zo op drie vlakken winst te kunnen maken. Ten eerste kunnen we met minder middelen meer doen, bijvoorbeeld door personeelsdienst en ICT gezamenlijk te doen. Ten tweede is er een belangrijke inhoudelijke winst, namelijk dat we de breuk die vandaag bestaat tussen harde en zachte sectoren, doorbreken en proberen een band te maken tussen bijvoorbeeld welzijn en ruimtelijke ordening. Er zijn vandaag overlappingsgebieden en daar moeten we op inspelen. Dat kunnen we gemakkelijker doen door samen te werken. Daardoor willen we het integrale denken stimuleren en het sectorale denken verlaten. Ten derde is er een democratische winst. Als we bijvoorbeeld een conferentie van burgemeesters of schepenen die verantwoordelijk zijn voor streekeconomie, zouden kunnen samenbrengen en de leiding laten nemen van zo'n concern, dan krijgen we tenminste een aantal mensen die weer het overzicht krijgen over wat in de streek aan het gebeuren is.

Een volgend punt is de federatieve samenwerking. In de streek is een sterk verstedelijkte band tussen de gemeenten waarbij grenzen vervagen. Inzake mobiliteit, wonen, aanleg van groene structuren of windturbines, kunnen we over de grenzen heen dingen gezamenlijk aanpakken, en aan efficiëntie, coherentie en daadkracht winnen. Dat betekent eigenlijk dat we vragen dat er gemeenschappelijke beslissingen op regionaal vlak kunnen worden genomen. Dat betekent dat gemeenten een deel van hun bevoegdheden zouden delegeren en in samenspraak met anderen een federatieve samenwerking zouden opzetten.

Ik geef twee voorbeelden van recente projecten die we in onze streek hebben gedaan en waarbij we de grenzen hebben bereikt van wat we kunnen doen. Het eerste voorbeeld is dat van de windturbines. Al in 2003 hebben we in onze streek een visie ontwikkeld met betrekking tot de vraag waar windturbines zouden kunnen worden ingeplant. We vonden het immers niet ernstig dat men bedrijven oplegt windturbines in te planten, maar niet zegt waar ze dat kunnen doen. Ook wilden we onze bijdrage aan de groene energie realiseren. We hebben gezocht naar een evenwicht tussen economische en landschappelijke belangen. Windturbines inplanten betekent immers een grote ingreep in het landschap. We hebben daarop een visie gevormd. We hebben die in 2009 bijgesteld, omdat de normen en verwachtingen van Vlaanderen en Europa ondertussen ook groter waren geworden. Op acht maanden tijd hebben we een visie gevormd en een consensus bereikt met alle gemeentebesturen van de streek, op één na, met Voka, UNIZO enzovoort over hoe we dat zouden doen. Die consensus was gedragen: 90 percent van de beslissers die we hebben geraadpleegd, stond erachter. Alleen zijn we op dat ogenblik in de praktijk niet gevolgd door de provincie en door Vlaanderen, hoewel hun standpunten erg dicht bij de onze stonden. Wat één concreet project betreft, heeft men ons echter niet gevolgd. Een visie waarover niet kan worden beslist, stort natuurlijk ineen. Hoewel, uit een enquête die we vandaag hebben gedaan bij onze gemeentebesturen, blijkt dat elf van de dertien gemeentebesturen nog altijd die visie blijven steunen. We kunnen dus bewijzen dat we over dergelijke onderwerpen op regionaal vlak snel en efficiënt een standpunt kunnen innemen, zodat ter zake echt stappen voorwaarts kunnen worden gezet.

Het tweede voorbeeld betreft wonen. We hebben in 2007 met alle gemeentebesturen en bouwmaatschappijen in de privésector in onze streek – dat ging over 100 mensen – samengewerkt om een woonregieboek te maken. We hebben dat samen met de provincie en met het welzijnsconsortium gedaan. We hebben daar een jaar aan gewerkt. We waren klaar met de grote lijnen en wilden die dan ook graag realiseren. Toen heeft minister Keulen een oproep gedaan om de gemeenten te ondersteunen om die samenwerking mogelijk te maken. Bij die oproep, die in financiële middelen voorzag, heeft men ons niet geselecteerd, hoewel het ging over een breed samenwerkingsverband. Een van de criteria bepaalde immers dat een intercommunale die ooit zelf woningen had gebouwd, negatieve punten kreeg. Wij hebben dertig jaar geleden zelf woningen gebouwd. Daar wil ik echter niet op terugkomen. Mijn punt is enkel dat, als Vlaanderen een opdracht geeft aan onze streek om 10.000 woningen te realiseren, we in staat zijn dat met alle actoren snel en efficiënt uit te voeren. Uiteraard moeten daar dan ook de nodige middelen tegenover staan.

We stellen ook een staten-regionaal voor. Die zou hoofdzakelijk twee dingen kunnen doen. Ten eerste zijn er strategische items, die nu halvelings ter discussie komen, maar nooit een platform voor een grondige evaluatie vinden. Dan denk ik bijvoorbeeld aan de belangrijke problemen van de braindrain en de creatieve economie in onze streek. Ten tweede zou die staten-regionaal ervoor kunnen zorgen dat er in de streek strategische keuzes worden gemaakt. Het RESOC werkt goed in onze streek, maar is nog altijd niet toe aan het maken van echte strategische keuzes, keuzes die het verschil zullen maken.

Dat is wat we vandaag aan het doen zijn. Dat zijn de conclusies die we op 7 december veel uitgebreider zullen voorstellen.

We hebben natuurlijk een aantal verwachtingen van de Vlaamse overheid. Dan kom ik tot het groenboek. Ten eerste zouden we graag hebben dat Vlaanderen en de provincie echt een andere houding aannemen tegenover de intergemeentelijke samenwerking en de gemeentebesturen. Gemeenten kunnen op streekniveau dingen zelf doen: daarvan zijn we overtuigd. Ze zijn bereid om verantwoordelijkheid te nemen. Ik denk dat we op een aantal vlakken sneller en efficiënter kunnen werken. Dat we dat zelf kunnen realiseren, betekent ook een efficiëntiewinst voor Vlaanderen, mits er sprake is van een ernstige subsidiariteit en van vertrouwen.

Concreet vragen we dat er meer maatwerk mogelijk zou worden gemaakt, dat Vlaanderen niet probeert alles tot in de details zelf te regelen, maar het kader schept en opdrachten geeft die de streek uitvoert. We vragen ook dat de specificiteit van subregio's zou worden erkend. Onze regio is heel anders dan de Kempen of andere streken. We hebben een eigenheid, met eigen thema's en eigen noden. We moeten daaraan kunnen werken. Er mag dus geen sprake zijn van eenheidsmodellen. Ook vragen we dat er geen gesloten regio's zouden worden gemaakt. Als regio's tot bijvoorbeeld dertien gemeenten worden afgebakend, strookt dat niet meer met de realiteit. Sommige projecten bij ons zijn groter. Zo werken we voor een crematorium met 24 gemeenten samen, en met betrekking tot andere onderwerpen met zes gemeenten. Het zijn de projecten die een regio maken. Het is evident dat er referentieregio's nodig zijn om de samenwerking te structureren, maar projecten kunnen die overschrijden. Ook dat moet mogelijk worden gemaakt.

We vragen ook dat het decretaal kader zou worden aangepast. We vragen dat de publiek-private samenwerking, die vroeger mogelijk was bij de intergemeentelijke samenwerking, opnieuw mogelijk zou worden gemaakt. Als we in netwerken willen werken, dan moeten we die privéactoren immers kunnen betrekken bij de organisatie en kunnen we niet alleen met publieke actoren werken.

Voor een beperkt aantal welbepaalde materies zou een decreet federatieve samenwerking mogelijk moeten maken. We vragen tevens een taakstelling in het partnerschap. De Vlaamse overheid zou duidelijk moeten stellen welke taken, doelstellingen en financiële middelen de partners krijgen. De regionale entiteiten moeten dan de operationele uitwerking op zich nemen. Ze moeten dit proberen op een snelle en efficiënte wijze te structureren. We vragen de Vlaamse overheid tevens op basis van resultaten en van kwaliteit te evalueren. De Vlaamse overheid moet geen controle-instantie zijn. Het beleid moet niet langer worden gebaseerd op het voornemen alles te controleren. Er moet vertrouwen zijn. De Vlaamse overheid moet de gemeentebesturen door middel van visitaties helpen stappen vooruit te zetten. Dit betekent dat de Vlaamse overheid een helpende hand moet worden.

Daarnaast vragen we ook jobmobiliteit tussen de verschillende administratieve niveaus, zoals gemeenten, provincies, intercommunales en de Vlaamse overheid. Dat zou ons op het vlak van kennis, ervaring en netwerking winsten opleveren. In andere landen blijkt dat goed te werken.

We vragen een 'droit à l'expérimentation'. In bepaalde streken in Frankrijk is het recht toegekend buiten de lijntjes te kleuren en bepaalde zaken te doen die niet expliciet in de wetgeving zijn opgenomen of die buiten de bestaande wetgeving vallen. We stellen voor op dit vlak te experimenteren, maar dat hoeft daarom niet onmiddellijk in heel Vlaanderen te gebeuren. Wij zijn in elk geval kandidaat om in onze eigen regio na te gaan hoe ver we hiermee geraken.

Tot slot is de overdracht van middelen vrij evident. Indien de Vlaamse overheid wil dat bepaalde zaken gebeuren, moet ze daarvoor voldoende financiële middelen ter beschikking stellen.

Ik wil nog kort mijn persoonlijke opinie over het groenboek naar voren brengen.

Het eerste deel is in mijn ogen schitterend, vernieuwend en verfrissend. Ik kreeg de indruk dat de problematiek op het terrein en de nieuwe maatschappelijke context eindelijk werden begrepen. Enkel de term 'grondgebonden materies' kwam enigszins onverwacht. Daar kwam immers geen enkele duiding bij. Aangezien het niet duidelijk is wat daarmee wordt bedoeld, hebben we daar problemen mee. Het tweede deel bevat een reeks richtlijnen die moeten worden gevolgd. Op zich is dit interessant. Er staat echter nergens wat de Vlaamse overheid zelf zal doen om haar structuren aan te passen en te verbeteren. Het derde deel

vormt geen coherent geheel. Het gaat om verschillende elementen die, hoewel ze zijn samengevoegd, duidelijk uit verschillende administraties en van verschillende administratieve niveaus afkomstig zijn en niet op elkaar afgestemd.

2. Vragen en opmerkingen van de commissieleden

De heer Lieven Dehandschutter: De voorbije maanden hebben we in deze commissie al heel wat mensen de revue zien passeren. Zonder afbreuk te doen aan hun inbreng, wil ik toch opmerken dat ik daarnet een verfrissende en verhelderende uiteenzetting heb gehoord. Het is een goede zaak dat we ook een vertegenwoordiger van de regionale samenwerkingsverbanden hebben uitgenodigd. Ik kom uit Sint-Niklaas en ik heb bij het intergemeentelijk samenwerkingsverband Interwaas, dat onlangs van naam is veranderd, eenzelfde verrassende en vernieuwende evolutie waargenomen. Dit kenmerkt de nieuwe wegen die we willen bewandelen.

Leiedal is een platform voor de dertien deelnemende gemeenten uit het Kortrijkse. Ze kunnen samen doen wat ze samen willen doen, maar ze hoeven niets samen te doen. Daarnaast vertoont Leiedal een grote openheid ten aanzien van gemeenten die niet tot de dertien deelnemende gemeenten behoren. Ze kunnen hier ook in stappen. Hetzelfde geldt voor andere intergemeentelijke samenwerkingsverbanden en regionale entiteiten. Leiedal verzorgt in feite een hosting om in overleg initiatieven te ontwikkelen.

De commissie kan hieruit een les leren. Indien we het regionaal denken verder willen ontwikkelen, moet maatwerk mogelijk zijn. Hoe we dit financieel vertalen, is een ander probleem. Indien een bepaald project wordt opgezet, kan met een projectbudget worden gewerkt. Hier kunnen de inbreng en de output in worden samengebracht. Het maatwerk dat kan worden geleverd en de federatieve gedachte die in de regio leeft, betekenen iets. Het is relevant voor de hele regio en voor de aangrenzende gebieden dat dit van onderuit wordt opgebouwd. We moeten deze belangrijke invalshoek in de toekomst zeker voor ogen houden.

Ik heb een heel concrete vraag. Heeft Leiedal nog contact met andere samenwerkingsverbanden in Vlaanderen? Bevragen deze entiteiten Leiedal om na te gaan hoe ze hier in hun eigen regio mee moeten omgaan?

Ik verwijs opnieuw naar Interwaas. We verzorgen nu ook de hosting van de Erfgoedcel Waasland. Hoewel die niet dezelfde gemeenten dekt, zijn we toch tot een samenwerking gekomen. Hetzelfde geldt voor de samenwerkingsverbanden met betrekking tot de bibliotheken en tot jeugd. Al die samenwerkingsverbanden vinden een platform in Interwaas.

De heer Jan Durnez: Iedereen weet dat ik die streek ken. Ik heb gevolgd wat daar de afgelopen tientallen jaren gebeurd is. Het nieuwe is dat er niet wordt ingegaan op oude niet-productieve discussies over afbakening, machtsconstructies en evenwichten inzake bestuursvorm. Men kiest voor twee netwerken: één tussen de overheden en één tussen de overheid en de diverse private partners. Dat is de nieuwe benadering en de enige mogelijke voor Vlaanderen in de komende decennia.

Mijnheer De Baere, u sprak over het Franse model ‘droit à l’expérimentation’ op wetgevend vlak? Hoe is die Franse wetgeving tot stand gekomen? Wat kunnen wij daarvan gebruiken?

De federatieve samenwerking gaat gepaard met bevoegdheidsdelegatie vanuit Vlaanderen. Dat is een antwoord op uw initiële opmerking over de bevoegding door twee andere bestuursniveaus. U wilt de bevoegdheid aan de federatie geven. Dat is compleet tegenovergesteld aan al onze decreten in allerlei sectoren. Dat is de vraag aan Vlaanderen: geef de bevoegdheid.

Wat is de positie van de gemeenten? In de materies die u aanhaalt, wonen en ruimtelijke ordening, hebben de gemeenten ook bevoegdheden. Moeten zij die ook overdragen aan de federatie? Lees daarbij: model intercommunale of intergemeentelijke samenwerking model opdrachthouder. Zit ik op het juiste spoor? Wilt u een combinatie van bevoegdheden? Moet de federatie de volle bevoegdheid verkrijgen vanuit Vlaanderen en vanuit de gemeenten?

3. Antwoorden van de heer Karel De Baere

De heer Karel De Baere: Het is inderdaad bijzonder belangrijk dat we redeneren in functie van maatwerk. We hebben in het kader van de Vlaamse intergemeentelijke samenwerkingsverbanden voor streekontwikkeling (Vlinter) regelmatig overleg met andere intercommunales. Ze zijn allemaal verschillend en hebben elk een eigen dynamiek. In het Waasland wordt op andere zaken ingezet dan bij ons. Sommige werken op een meer traditionele manier en zijn bijna uitsluitend met economische projecten bezig. Sommige zijn erg bezig met streekontwikkeling in al zijn facetten. Ik zie een tendens om de streekontwikkeling globaler en ruimer te gaan invullen dan vroeger. De gemeenten hebben daar nood aan. Dat is niet overal gelijk. Als Vlaanderen daar wil op ingaan, moet het de regio's nemen zoals ze zijn, rekening houden met de dynamieken en daar leren mee omgaan. Dat moet niet overal tegelijk gebeuren. Men kan zaken uitproberen met de regio's die het verst staan.

De Fransen hebben een aantal regio's, ze hebben daarvoor de metropolen gekozen, het recht gegeven om rond specifieke projecten buiten de lijntjes te kleuren. Zo heeft Nord-Pas de Calais bijvoorbeeld het grensoverschrijdende kunnen aanpakken. Dat gaat verder dan de klassieke Franse wetgeving toestaat. Hoe dat op wetgevend vlak precies in het werk is gegaan, weet ik echter niet. In de discussies over de 'Eurométropole' hebben we gevoeld dat de 'préfect' – de vertegenwoordiger van de staat – op basis van het 'droit de l'expérimentation' bepaalde dingen toestaat die niet evident zijn.

De federatieve samenwerking is een idee. We voelen dat we een grens bereikt hebben. De precieze invulling staat nog niet vast. Sommige bevoegdheden, neem bijvoorbeeld windturbines, behoren vandaag toe aan Vlaanderen en de provincies. In dat samenwerkingsmodel vragen we dan aan Vlaanderen om dat over te dragen aan de federatie. Voor andere zaken zoals mobiliteit, die toebehoren aan het niveau van de gemeente, vragen we aan de gemeenten om bevoegdheidsafstand te doen en dat samen te brengen op het federatieve niveau. Hoe dat precies moet gebeuren, daar zijn we nog niet aan toe.

De heer Jan Durnez: Ik wil aan de commissiesecretaris vragen om informatie te verzamelen omtrent de Franse wetgeving ter zake. Mijnheer De Baere, als u uw besluiten neerlegt op 7 december, kunt u ons dan een elektronisch exemplaar van het eindwerk bezorgen?

De heer Karel De Baere: U bent allemaal hartelijk uitgenodigd. We zullen het document zeker verspreiden.

II. STRATEGISCHE ADVIESRAAD VOOR CULTUUR, JEUGD, SPORT EN MEDIA, VERENIGING VLAAMSE CULTUUR- EN GEMEENSCHAPSCENTRA, FORUM VOOR AMATEURKUNSTEN EN FEDERATIE VAN ORGANISATIES VOOR VOLKSONTWIKKELINGSWERK

1. Toelichting door de heer Luk Verschueren, algemeen voorzitter Strategische Adviesraad voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media

De heer Luk Verschueren: De SARC is een van de dertien strategische adviesraden. In het verleden hadden we twee ministers, namelijk een minister van Cultuur, Jeugd en Sport en een minister van Media. Naar de meeste van onze adviezen werd door de Vlaamse Regering geluisterd, maar ons advies in het memorandum is niet helemaal gevolgd. We hadden er namelijk voor gepleit om één minister te hebben voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media, maar we worden nu geconfronteerd met vier ministers. Dat heeft het voordeel dat we al onze adviezen, ook dat over het groenboek, aan al die ministers kunnen bezorgen.

We zijn een strategische adviesraad met rechtspersoonlijkheid, een eigen dotatie en een secretariaat. Wij hebben de autonomie en nemen die op om onze opdracht waar te maken. We zijn ook verantwoordelijk voor onze eigen middelen. De SARC als rechtspersoon heeft één grote adviesraad, de Algemene Raad en daarbij het Vast Bureau, en er zijn vier verschillende sectorraden die ook een eigen bevoegdheid hebben: de Vlaamse Sportraad, de Sectorraad Sociaal Cultureel Werk voor Jeugd en Volwassenen, de Sectorraad Media en de Sectorraad Kunsten en Erfgoed. Ze zijn autonoom om hun eigen adviezen te formuleren, die dan via en onder de verantwoordelijkheid van de rechtspersoon SARC worden verspreid.

De Algemene Raad van de SARC bestaat uit een voorzitter, een aantal onafhankelijke deskundigen en één vertegenwoordiger van de Vlaamse Jeugdraad, die een autonoom orgaan is met rechtspersoonlijkheid. Verder zijn er acht vertegenwoordigers van de sectorraden van de SARC, met telkens twee mensen per sector, waaronder de voorzitter of de ondervoorzitter. Het Vast Bureau bestaat uit zes leden: de algemene voorzitter en telkens de voorzitter of de ondervoorzitter van elke sectorraad, en de algemeen secretaris.

Het standpunt van de SARC gaat over veel mensen. We hebben vier keer negentien leden in al deze sectorraden. De sectorraden bestaan uit twee soorten groepen, namelijk vertegenwoordigers van het middenveld en de onafhankelijke deskundigen. Vanuit de Vlaamse Jeugdraad zijn er twee mensen vertegenwoordigd in de Sectorraad Sociaal Cultureel Werk.

Wij geven adviezen die de sector aanbelangen. We doen dat op eigen initiatief, op vraag van de verschillende ministers of op vraag van het parlement. Over het groenboek is door één minister een advies gevraagd, de andere drie ministers hebben dat niet gevraagd, maar we hebben het toch gegeven. De Algemene Raad coördineert een aantal adviezen en geeft ook advies, na het beluisteren van de verschillende sectorraden, over thema's die meer dan één sector behelzen. Het groenboek is daar een goed voorbeeld van. De verschillende sectorraden hebben dat al besproken. In de Algemene Raad hebben wij een standpunt ingenomen dat gedeeld wordt door de verschillende sectorraden.

Ik kom nu tot het standpunt van de SARC over het groenboek.

Zoals gezegd gaat het om een advies van de Algemene Raad. De Sectorraad Sociaal-Cultureel Werk, de Sectorraad Kunsten en Erfgoed en de sectorraad Vlaamse Sportraad sluiten zich aan bij dit algemeen advies, maar zullen voor hun specifiek terrein de komende weken nog verder discussiëren.

Straks komen een aantal mensen aan bod die sectoren vertegenwoordigen en zullen ingaan op hun specifieke sector binnen cultuur.

Een eerste element is dat er veel meer tijd moet worden uitgetrokken voor de bespreking van het groenboek. Er moeten ook veel meer mensen bij worden betrokken. Er moet een meer bottom-upalternatief worden geformuleerd. Wij zien ook heel veel positieve elementen in het groenboek, vooral in het eerste deel. Het tweede deel heeft onze aandacht getrokken omdat men daar doorbraken heeft geformuleerd.

Onze kritiek is dat het geen echt groenboek is, omdat we in een groenboek verschillende visies en mogelijkheden verwachten, waar men dan een discussie over kan voeren. Het eerste deel is goed uitgewerkt, maar daarna is het te snel, te weinig doordacht en met te weinig met overleg benaderd.

De SARC heeft in verband met de interne staatshervorming en over de relaties tussen verschillende bestuursniveaus in het verleden al een aantal dingen aangebracht. Als ik nu spreek over cultuur, gaat het telkens over cultuur, jeugd, sport en media. Waarover heel weinig wordt gezegd, is dat heel de culturele sector ook te maken heeft met een aantal federale materies. Ik denk bijvoorbeeld aan SABAM, auteursrechten en dergelijke meer. Dat zijn dingen die federaal zijn maar een weerslag hebben op alles wat met onze sector te maken heeft. We zouden het op prijs stellen dat dit mede van onderuit zou groeien en dat daarnaar zou worden geluisterd. We merken dat het groenboek door specialisten is samengesteld. Er is vijf jaar studiewerk aan voorafgegaan. We betreuren dat er in die vijf jaar weinig overleg is geweest met mensen uit de praktijk.

We pleiten voor een meer coherente en consistente interne staatshervorming. Ik geef het voorbeeld van de discussie over grondgebonden en niet-grondgebonden materies. Wij begrijpen dat niet zo goed. Bijvoorbeeld, aan toerisme zijn er zowel grondgebonden als niet-grondgebonden aspecten. Ik verwijs ook naar de sportsector die evenzeer wordt geconfronteerd met grondgebonden materies, bijvoorbeeld als het gaat over milieu en ruimtelijke ordening. Denk maar aan het inplanten van zwembaden, motorcrossterreinen en dergelijke. Af en toe hebben we ook contacten met collega's uit het zuiden van het land. In Wallonië is men net de tegenovergestelde beweging aan het maken. Daar zou men de grondgebonden materies niet meer naar de provincies brengen.

Wij ervaren heel dikwijls dat in de Vlaamse overheid niet altijd alles perfect verloopt. Vanuit onze organisatie worden wij geconfronteerd met een aantal problemen in de Vlaamse overheid en met de Vlaamse regelgeving. We zouden daar ook graag enkele suggesties over doen. We zouden graag in overleg met de verschillende bestuursniveaus verbetering willen aanbrengen. Daar wordt weinig over gezegd.

Er is de rigide manier waarop heel de interne staatshervorming wordt uitgewerkt. We ervaren hoe er in de provincies een vorm van beleidsvoering is waar wij mee worden geconfronteerd en waardoor wij worden uitgedaagd. Heel concreet zeggen wij dat het provinciale niveau een absolute betekenis heeft voor deze sector. Dat wil niet zeggen dat we over de provincies geen bedenkingen hebben. We hebben die in het verleden al geformuleerd en willen die blijven formuleren.

Vlaanderen kan zich niet ontdoen van heel het cultuurbeleid en alles naar het lokale niveau verschuiven. We vinden het heel belangrijk dat er een aantal afspraken worden gemaakt en dat er voor het lokale cultuurbeleid een geoormerkte financiering is. Ik geef eerlijk toe dat onze sector niet alleen inhoudelijk over de staatshervorming ongerust is maar ook over alles wat met de financiën en subsidiëring te maken heeft. Wij worden vandaag door de besparingen van de Vlaamse Regering al zwaar getroffen. Het provinciaal niveau is soms aanvullend maar heeft tegelijkertijd ook een eigen manier van subsidiëren.

Als daaromtrent verschuivingen komen, dan zeg ik u heel eerlijk dat men zeer ongerust is in de sector.

Belangrijk is dat er ruimte moet zijn voor planlastvermindering. Het heeft de voorbije jaren wel enige moeite gekost om voor heel deze sector te komen tot het maken van beleidsplannen. De sector moet ontdaan worden van een aantal administratieve lasten, maar daartegenover staat dat men daarmee heeft leren werken, dat het een manier van werken is die aanvaard wordt en waar men een aantal positieve dingen in ziet. Men heeft dus wel wat schrik dat, indien de planlast volledig zou worden overgelaten aan het gemeentebestuur dat een globaal beleidsplan zou maken, de sectoren die het al niet gemakkelijk hebben, zoals sport en cultuur, daar iets te weinig plaats in zouden krijgen. Ik geef een concreet voorbeeld. Sportbeleidcoördinatoren en cultuurbeleidcoördinatoren hebben moeten vechten voor hun plaats in een globaal gemeentelijk beleidsplan. Mochten zij opnieuw als een aanhangsel of een bijlage worden gehonoreerd, dan zou er een probleem zijn. Wij pleiten er hoe dan ook voor dat er voor de subsidies, ook op lokaal vlak, vanuit de Vlaamse overheid een richting zou worden gegeven.

Het is heel duidelijk dat de sector ongerust is, terecht of niet terecht, dat de middelen zouden worden versnipperd. Een zware kritiek op heel het groenboek is dat het een complexe oefening is waar er op een te eenvoudige manier over wordt gegaan. In heel deze sector is er gewerkt op verschillende manieren in de verschillende provincies, met provinciale eigenheden die nu zomaar in één hoed worden gegooid en worden herverdeeld. Dat is niet eenvoudig. Daarenboven gaat het niet alleen over provinciale subsidiestromen, maar ook over de dienstverlening van de provincies die jarenlang is opgebouwd. Ik denk aan het organiseren van wedstrijden, jury's die daarvoor bestaan, de betrokkenheid van een aantal mensen en dergelijke.

Wat de participatieve aanpak via de adviesorganen betreft, is er in het groenboek sprake van dat de lokale besturen vrij zouden zijn om dat op hun manier te organiseren. Het is misschien een detail, maar toch niet onbelangrijk: we worden nog altijd geconfronteerd met het Cultuurpact, dat heel duidelijk een aantal regels bepaalt over de participatie van het middenveld en de diverse actoren. We hebben ook wel bedenkingen bij dat Cultuurpact, maar vooralsnog bestaat het. We kunnen het niet negeren.

We hebben er geen probleem mee dat zowel het lokale beleid als de provinciale plannen van administratieve last worden ontdaan, maar ondertussen is er ook wel sprake van planlust. De plannen waarover we denken en waarmee we bezig zijn, zijn niet onbelangrijk bij het realiseren van een soort mede-eigenaarschap.

We blijven ervan overtuigd dat het cultuurbeleid helemaal overlaten aan de lokale besturen op termijn geen goede zaak is. We vinden natuurlijk wel dat de lokale besturen moeten worden versterkt. In het verleden heeft de Vlaamse overheid een hefboombeleid kunnen realiseren. We hopen dat dit ook in de toekomst zo zal blijven. Ik geef een eenvoudig voorbeeld. Ik ben er persoonlijk van overtuigd dat, indien in de jaren 70 het Bibliotheekdecreet er niet was doorgedrukt, niet alle gemeenten vandaag een bibliotheek zouden hebben. Vandaag is dat immers wel zo. Vlaanderen en de gemeenten kunnen er nu trots op zijn dat we een goed bibliotheekbeleid hebben.

We vinden dat het huiswerk helemaal niet af is, integendeel. We zullen dit dossier nauwgezet volgen. Men mag niet onderschatten dat duizenden mensen – en dan druk ik me voorzichtig uit – als vrijwilliger of beroepshalve met dit groenboek worden geconfronteerd, misschien zonder dat ze het vandaag zelf beseffen. Het gaat immers over de manier waarop er aan participatie wordt gedaan en de manier waarop er wordt gesubsidieerd. Dat is dus zeer belangrijk. Daarom pleiten we ervoor om alle sectoren ter zake meer te betrekken.

We zijn ervan overtuigd dat het groenboek heel waardevolle elementen bevat. We betwijfelen niet dat er opnieuw moet worden nagedacht over de kerntaken, ook in heel de culturele sector. Ik moet echter zeggen – en het klinkt misschien wat hard, adviezen zijn meestal wat zachter – dat de SARC unaniem ontgoocheld is over het feit dat er te weinig tijd is voorzien om van gedachten te wisselen. Ook hebben we de indruk dat er te weinig ruimte is om nog alternatieven te formuleren, zodat het draagvlak niet groot genoeg is. Dat betekent ook dat we vinden dat er te eenvoudig wordt omgegaan met de geformuleerde doorbraken en voorstellen, die toch wel veel complexer zijn. We hopen in die zin dat zeker over heel het tweede deel van het groenboek opnieuw zou worden nagedacht, en dat ook samen met VVSG, VVP en de diverse niveaus zou worden bekeken wat er nu specifiek nodig en wenselijk is voor welke sector. Er moet worden bekeken op welke manier de overheden – Vlaams, lokaal, provinciaal of een tussenniveau – daaraan kunnen voldoen en hoe men met heel de sector kan samenwerken in een democratische en open sfeer.

2. Toelichting door de heer Paul Sergier, directeur Vereniging Vlaamse Cultuur- en gemeenschapscentra vzw

De heer Paul Sergier: Cultuur- en gemeenschapscentra passen in het geheel van het decreet Lokaal Cultuurbeleid. Het zijn initiatieven van lokale besturen die zijn ingeschakeld in een algemeen Vlaams cultuurbeleid wat cultuurparticipatie, cultuurspreiding en gemeenschapsvorming betreft. Vlaanderen staat daarbij met zijn inbreng garant voor een kwalitatieve werking en voor professionalisering.

Ik stel vast dat in het groenboek wordt gepleit voor een efficiënt, transparant en eenvoudig bestuur. Ik vind dat we daar niet te veel over moeten praten: dat is de evidentie zelf. Mijn uitgangspunt is dat de huidige Vlaamse wetgeving wat de cultuur- en gemeenschapscentra betreft op een efficiënte, transparante en eenvoudige wijze de doelstellingen realiseert, en dat de intenties van het groenboek eigenlijk die goede wetgeving en die goede praktijk bedreigen. Ik zal proberen dat duidelijk te maken via een aantal elementen: de integratie van het cultuurbeleidsplan in het gemeentelijk meerjarenplan, de positie van de Vlaamse sectorale subsidies, de positie van de provincies en de positie van de regio's.

Ik heb al heel wat hoorzittingen over het groenboek meegemaakt in deze commissie. Ik stel altijd vast dat de mensen die hier komen praten, eigenlijk hun bedenkingen komen uiten op dat groenboek en op de intenties en visies ervan, en dat de commissieleden dan aan die mensen vragen stellen vanuit het perspectief van dat groenboek. Ik wil de rollen omdraaien. Ik wil u voorleggen hoe wij vandaag werken in de cultuur- en gemeenschapscentra en u vragen mij ervan te overtuigen dat dit groenboek deze huidige praktijk zal verbeteren.

De heer Bart Caron, waarnemend voorzitter: Voor de duidelijkheid: niet de commissie is de auteur van het groenboek. Dat is de minister, de uitvoerende macht. Wel moet de wetgevende macht later, bij de operationalisering, een aantal elementen goedkeuren, in decreten, in regelgeving. Deze commissie heeft natuurlijk ook de taak de uitvoerende macht te controleren wat de operationele uitvoering betreft. Daarom nodigen we graag mensen uit de sector uit, om ons bij deze reflectie te helpen. Dat is de rolverdeling.

De heer Paul Sergier: Ik heb met genoeg vastgesteld dat het Vlaams Parlement een voorstel van resolutie heeft goedgekeurd waarin het aan de minister vraagt de standpunten die zijn meegedeeld, ook uitvoerig te beantwoorden. We wachten daar met spanning op.

Momenteel maakt elke gemeente een cultuurbeleidsplan op. Het beleidsplan van de cultuur- en gemeenschapscentra is daar al in geïntegreerd. Ter zake is er dus eigenlijk al sprake van een zekere planlastvermindering. Het werken met strategische cultuurplanning heeft cultuur op de lokale agenda gezet, de participatie van doelgroepen aangescherpt en

het strategisch werken en denken in deze centra gestimuleerd. In het groenboek gaat het over de integratie van dat cultuurbeleidsplan in het gemeentelijk meerjarenplan. Hoe zal dan worden voorkomen dat cultuur op lokaal vlak opnieuw de laatste bladzijde wordt, en dat cultuur- en gemeenschapscentra opnieuw tot een paragraaf op die laatste bladzijde worden gereduceerd? Hoe zal worden voorkomen dat de participatie van doelgroepen en het middenveld verdwijnen? Als de minister garanties kan geven, dan doen we graag mee, maar ik heb mijn twijfels.

Wat is de huidige situatie met de sectorale subsidies? Wat de cultuurcentra betreft, bestaat er momenteel een systeem van enveloppensubsidies voor het leidinggevend personeel. Per categorie wordt voorzien in een bedrag dat aan de gemeente wordt uitgekeerd. De gemeente neemt de verplichting op zich met dat bedrag mensen tewerk te stellen als directie en staf van het centrum. Daarnaast is er kleine enveloppe met een werkingssubsidie voor een aantal Vlaamse prioriteiten. Dit systeem garandeert professionalisering en kwaliteitsvolle werking. In de jaren 70 was men in een eerste decreet begonnen met een Vlaamse subsidie op naam van de cultuuranimator, zoals men die toen noemde. Later werd dat de cultuurfunctionaris. Dat systeem is dan vereenvoudigd tot een systeem van enveloppen.

Vlaanderen vraagt verder nog een jaarlijkse, eenvoudige verantwoording van die uitgaven. We moeten aantonen dat we die middelen aan personeel hebben besteed. Ook wordt een cijfermatige rapportering gevraagd, waarbij cultuurcentra moeten aangeven wat ze in de loop van het jaar qua werking op diverse vlakken hebben gedaan. Ik heb hier vaak mensen kritiek horen geven op de Vlaamse administratie, vanuit het oogpunt van hun sector. Volgens hen werkt die administratie vrij betuttelend en te interpreterend. In tegenstelling daarmee wil ik hier duidelijk stellen dat onze sector de administratie als coachend en ondersteunend voor de werking van de centra ervaart.

De gemeenschapscentra zitten ook wel in het decreet Lokaal Cultuurbeleid, maar ze krijgen, in tegenstelling tot vroeger, geen rechtstreekse Vlaamse subsidies meer. Ze krijgen wel nog projectsubsidies voor kansengroepen in het kader van het Participatiedecreet. We moeten toegeven dat dit met wat planlast gepaard gaat. Het gaat over de kleinste en minst bemande centra, die wel jaarlijks een inhoudelijk dossier moeten indienen en jaarlijks verantwoording moeten afleggen. Dat is duidelijk voor verbetering vatbaar. De beperkte geldstroom van 500.000 euro voor deze centra zou opnieuw kunnen worden geïntegreerd in het decreet Lokaal Cultuurbeleid, zodat er eenvoudigere regels kunnen worden gemaakt om die middelen te verdelen.

In het decreet Lokaal Cultuurbeleid werd eigenlijk al een planlastvermindering doorgevoerd, met de wijziging in december 2005. Daarbij ligt een grote verantwoordelijkheid en keuzemogelijkheid bij de lokale besturen, die worden gestimuleerd via een enveloppen- en werkingssubsidie. Mijn vraag blijft hoe er met de ideeën over de interne staatshervorming in het groenboek nog meer efficiëntie, transparantie en vereenvoudiging kan worden gerealiseerd. Ik zie dat voorlopig niet goed in.

Wat onze sector betreft, zijn niet de sectorale subsidies een probleem, maar wel, bijvoorbeeld, het Gemeentedecreet, waarvan het onderdeel inzake de interne en externe verzelfstandiging eigenlijk betuttelend is voor lokale besturen en hen beperkt in hun keuzemogelijkheden. Dat gaat enigszins in tegen de visie van het groenboek. De minister heeft ook een algemeen planlastendecreet aangekondigd. Ter zake circuleerden er al teksten, maar die schijnen ondertussen opnieuw te worden herwerkt. Toch leren ze me dat het voor onze sector een groot probleem zal worden om op dezelfde kwalitatieve manier voort te kunnen werken. Ik roep de commissieleden op om met deze opmerkingen rekening te houden, als ze de definitieve teksten onder ogen krijgen en bespreken.

Uiteraard moeten we iets zeggen over de provincies. Wat onze sector betreft, verschilt de situatie van provincie tot provincie. We stellen vast dat daar waar een beleid bestaat voor

cultuur- en gemeenschapscentra, dat sterk complementair is aan het Vlaamse beleid en het stimulerend en coördinerend werkt. Volgens het groenboek moeten de provincies echter uit dat beleidsveld terugtreden en moeten die middelen en initiatieven ofwel lokaal ofwel Vlaams worden. Samen met de SARC heb ik geen enkele motivering gevonden waarom de provincies uit de persoonsgebonden materies zouden moeten terugtreden. Misschien moeten ze veeleer uit de grondgebonden materies terugtreden.

Waarom zouden we de provincies niet stimuleren om een gestroomlijnd, complementair cultuurbeleid uit te werken? Daar zijn goede voorbeelden van. Het subsidiereglement voor de cultuur- en gemeenschapscentra in de provincie Antwerpen is stimulerend en vormt een aanvulling op het decreet betreffende het lokaal cultuurbeleid. De werking van Vlabra'ccent, een provinciaal samenwerkingsverband voor de cultuur- en gemeenschapscentra in Vlaams-Brabant, is voor andere culturele actoren opengesteld. De werking van Vlabra'ccent bewijst haar waarde op het terrein door de cultuur- en gemeenschapscentra en de andere actoren op provinciaal vlak over de verschillende domeinen heen te laten samenwerken.

Ik stel me de vraag of hier niet tegen het subsidiariteitsbeginsel wordt gezondigd. Een werking als die van Vlabra'ccent kan niet op lokaal vlak tot stand worden gebracht. Indien die werking naar het Vlaamse bestuursniveau zou worden gebracht, zou ze te ver van de werkvloer belanden. Er moet ergens een tussenniveau zijn waar dergelijke werkingen aan bod kunnen komen.

De cultuurcentra hebben decretaal een regionale opdracht gekregen. Ze worden hiervoor echter enkel door de provincies gehonoreerd. Er zijn goed werkende regionale en provinciale samenwerkingsverbanden, zoals Vlabra'ccent en WACCO, een regionale samenwerking in het Waasland. Ik heb, onder meer in verband met toekomstige perspectieven in de provincie Antwerpen, echter vernomen dat deze samenwerkingsverbanden door het decreet houdende de intergemeentelijke samenwerking sterk in een keurslijf worden gedrukt. Ze zijn verplicht op een van de voorgeschreven manieren samen te werken. Eigenlijk willen ze vooral veel meer informeel en spontaan samenwerken.

Ik stel me vragen bij de indeling in regio's. Tijdens de vergaderingen die ik hierover in deze commissie al heb bijgewoond, heb ik allerlei getallen horen noemen. Het zou om 24, 17 of 13 regio's gaan. Misschien zijn er nog andere mogelijkheden. Ik vraag me vooral af of er culturele criteria voor de indeling in regio's zijn. Ik weet dat het groenboek enkel voorstellen bevat. Ik vind echter geen enkel criterium terug dat in verband met de indeling van VLABEST naar cultuur verwijst. We vragen bij deze indeling ook rekening te houden met culturele criteria.

Ik vraag me tevens af of de regio's voor alle beleidsdomeinen eenvormig moeten zijn. De vorige spreker heeft verklaard dat het mogelijk zou moeten zijn nu eens met veertien gemeenten en dan weer met twaalf gemeenten samen te werken. Dit lijkt me ook op cultureel vlak het geval. We kunnen die streekgebonden indeling niet zomaar voor alle beleidsdomeinen vastleggen. We moeten voldoende ruimte laten om binnen het beleidsdomein Cultuur bepaalde samenwerkingen tot stand te laten komen die misschien verschillen van de samenwerkingen binnen andere beleidsdomeinen.

Zal de indeling in regio's worden bepaald en opgelegd? Zal hierbij vernieuwend regionaal worden gedacht? Zal dit in functie van de regionale samenwerking gebeuren of krijgen we weer het keurslijf dat ons door het decreet betreffende de intergemeentelijke samenwerking wordt opgelegd? Ik kijk uit naar antwoorden waaruit blijkt dat we het kind niet met het badwater zullen weggooien.

Ik denk in dit verband aan de sectorale subsidies en aan de provinciale inbreng. Bovendien mag dit alles niet leiden tot een onoverzichtelijk compromis, al dan niet met een vierde bestuursniveau. Het moet de bedoeling zijn te bouwen vooraleer wordt afgebroken.

Iemand van De Warande in Turnhout, een entiteit die nu een autonoom provinciebedrijf is geworden, heeft het zo verwoord: “Laat ons eerst een alternatief zoeken voor ons, want anders gaan ze onze boel hier afbreken, staan we op straat en kunnen we nergens meer terecht, niet bij de gemeente, niet bij Vlaanderen en ook niet bij de provincie. Geef ons eerst een volwaardig alternatief.”.

Ik hoop uit de grond van mijn hart dat voor elke beslissing die hier wordt genomen, de kwaliteit primeert. De kwaliteit moet ook op het primaat van de politiek voorgaan.

3. Toelichting door mevrouw Kaat Peeters, directeur van het Forum voor Amateurkunsten, en mevrouw Liesbeth De Winter, stafmedewerkster Federatie van Organisaties voor Volksontwikkelingswerk

Mevrouw Kaat Peeters: Ik zal eerst even schetsen hoe de amateurkunstensector in Vlaanderen eruitziet en welke maatschappelijke impact deze sector heeft. Uit wetenschappelijk onderzoek is gebleken dat maar liefst een op drie Vlamingen in zijn vrije tijd kunst beoefent. Er zijn, met andere woorden, bijna 2 miljoen amateurkunstenaars in Vlaanderen. Ruim de helft van hen doet dit in georganiseerd verband. Er zijn duizenden clubs, verenigingen en groepjes actief met kunstbeoefening bezig. Dit betekent dat deze sector maatschappelijk zijn stempel kan drukken.

De amateurkunstenaars blijken aanzienlijk wat tijd aan hun creatieve hobby te besteden. Mensen die met kunst bezig zijn, doen dat gemiddeld 7,6 uur per week. Anders gezegd, dit is niet vrijblijvend. De amateurkunsten hebben zelfs een economische impact. Blijkbaar besteedt een vijfde van de amateurkunstenaars jaarlijks meer dan 1000 euro aan zijn hobby. De kunsten worden met gedrevenheid en inzet beoefend.

Verder is ook onderzocht of amateurkunstenaars een ander type van mens vormen dan de mensen die geen amateurkunst beoefenen. Op zich gaat het niet om een ander type. Zowat alle profielen zijn bij de amateurkunstenaars terug te vinden. Mensen die met kunst bezig zijn, blijken wel sociaal meer geëngageerd. Ze zijn vaker lid van een sociale vereniging. Ze zetten zich meer in voor ontwikkelingshulp. Ze zijn ook veel actiever op het vlak van de receptieve cultuurparticipatie. Mensen die zelf kunst beoefenen, gaan vaker naar exposities, concerten en dergelijke. Voor de professionele kunstensector vormen ze een belangrijk publiek. Daarnaast zijn ze ook meer solidair ingesteld.

De structuren van de sector in Vlaanderen zijn op het decreet van december 2000 gebaseerd. Ten gevolge van dit decreet krijgen negen landelijke amateurkunstenorganisaties een subsidie. Deze pluralistische organisaties zijn per discipline of deeldiscipline georganiseerd. Voor dans is er Danspunt. Voor lichte muziek is er Poppunt. Voor instrumentale muziek is er de Vlaamse Amateurmuziekorganisatie (Vlamo). Voor theater is er OPENDOEK. Voor fotografie, film en multimedia is er het Centrum voor Beeldexpressie. Voor schrijvers is er Creatief Schrijven. Voor vocale muziek is er Koor & Stem. Voor folk en jazz is er Muziekmozaïek. Voor beeldende kunsten is er Kunstwerk(t). Deze organisaties hebben samen een achterban van meer dan 200.000 individuele beoefenaars en meer dan 10.000 verenigingen.

Het decreet verleent ook een subsidie aan het Forum voor Amateurkunsten, een organisatie die de belangen van de sector behartigt, en aan Zinnema, het Vlaams Huis voor Amateurkunsten in Brussel.

Mevrouw Liesbeth De Winter: Het sociaal-cultureel volwassenenwerk omvat de verenigingen en bewegingen, maar ook de vormingsinstellingen en de volkshogescholen. Een op twee Vlamingen is lid van een vereniging. Daarnaast kan het sociaal-cultureel volwassenenwerk op een kwart miljoen vrijwilligers rekenen. Het sociaal-cultureel volwassenenwerk trekt in zijn eentje meer dan 10 miljoen deelnemers. De verenigingen tellen samen ongeveer 15.500 afdelingen. Dat is gemiddeld 47 afdelingen per Vlaamse of Brusselse gemeente. Het gaat hier, met andere woorden, op lokaal vlak om ernstige partners.

De lokale verenigingen vormen een belangrijke partner in alle lokale en provinciale adviesorganen en in veel raden van bestuur. Het gaat hier niet enkel om de cultuurraden, maar ook om de milieuraden en om andere adviesraden.

De bekommernissen die de vorige sprekers hebben geuit, gaan ook voor onze sectoren op. We willen dit dan ook opsplitsen in twee grote probleemgebieden, namelijk de sectorale plannen en de rol van de provincies.

In het groenboek staat dat de gemeentelijke sectorale plannen in een strategisch legislatuurplan zullen worden opgenomen. We stellen ons daar vragen bij. Het uitblijven van de strategische processen die aan de strategische plannen en aan de hiermee verbonden toewijzing van de middelen voorafgaan, baart ons zorgen. De verenigingen vragen zich af of ze hun personeel zullen kunnen behouden.

Daarnaast bieden de gemeentelijke cultuurbeleidsplannen een meerwaarde. Deze plannen hebben een overkoepelend perspectief en een grote impact op het lokaal cultuurbeleid. We zouden het spijtig vinden indien die impact nu zou dalen of verdwijnen en indien de lokale aandacht voor onze sectoren ten gevolge van de verdwijning van de lokale cultuurbeleidsplannen zou dalen.

Daarnaast levert het groenboek op het vlak van de inspraak weinig garanties. Inspraak wordt vermeld maar dit punt wordt niet echt uitgewerkt. Voor ons zijn die lokale en provinciale adviesraden van principieel belang. In de sectorale plannen zijn op dit vlak vaak nog garanties te vinden. Volgens het groenboek zullen de gemeentebesturen zelf kunnen beslissen op welk moment en op welke manier ze inspraak organiseren.

We stellen ons ook vragen bij de planlast voor de lokale overheid. Vanuit welk perspectief wordt die planlast benaderd? Gaat het om de planlast voor de cultuurbeleidscoördinatoren? Geldt de vraag enkel voor de gemeentebesturen? Zijn de gemeentebesturen, bij monde van de ambtenaren, vragende partij om die plannen in een groot meerjarenplan te laten opnemen? Het beleid dat door de gemeenten wordt gevoerd, vertoont grote onderlinge verschillen. Ons inziens zijn impulsen van de Vlaamse overheid dan ook nog steeds noodzakelijk om op dit vlak kwaliteit te garanderen.

Mevrouw Kaat Peeters: Wat de planlast en het lokaal amateurkunstenbeleid betreft, houden we momenteel een rondgang in verschillende Vlaamse gemeenten. We merken dat de cultuurbeleidscoördinatoren en de jeugdconsulenten het belang inzien van een dergelijk inspraakproces om hun plan tot stand te brengen. Ze gebruiken die plannen nadien zeer vaak als werkinstrument voor het lokaal cultuurbeleid en voor het jeugdbeleid.

Wat de rol van de provincies betreft, baart het voorstel in het groenboek ons zorgen. Indien de provincies de persoonsgebonden materies niet meer zouden kunnen behandelen, vragen we ons af of dit de eigenlijke wens van de amateurkunstensector en het sociaal-cultureel volwassenenwerk is. Volgens ons zou dit geen efficiëntie teweegbrengen. De vorige sprekers hebben al aangetoond dat het hier een complexe materie betreft. We vragen ons af waar de verbetering schuilt. De bedoeling van het groenboek is uiteindelijk het realiseren van verbeteringen, het verhogen van de transparantie en het boeken van efficiëntiewinsten.

Voor de amateurkunsten en het sociaal-cultureel volwassenenwerk beperkt de rol van de provincies zich zeker niet alleen tot subsidies. De subsidies zijn van wezenlijk belang. Daarnaast geven de provincies evenwel kwaliteitsbevorderende impulsen. Zo heeft elke provincie een reglement voor culturele projecten. Daar wordt een kwalitatieve maatstaf in gebruikt. Een lokaal gezelschap kan mee in de provinciale subsidies stappen als het kan aantonen dat het een kwalitatieve maatstaf heeft. Dat is bovenlokaal interessant. Het Vlaamse niveau betekent vaak een drempel voor hen. De provincies hebben de mogelijkheid om bepaalde zaken met een ruimere financiële personeelscapaciteit aan te pakken en toch nog dicht bij het werkveld te blijven.

De provincies bieden een labofunctie via hun subsidieregeling, maar even goed geven ze via concrete initiatieven experimenteerruimte aan onze sectoren. Daar wordt dankbaar gebruik van gemaakt. Het personeel van de provincies neemt eigenlijk de rol aan van consultant. De provincies organiseren veel festivals en wedstrijden voor amateurkunsten. De theatergezelschappen kunnen zich daar met elkaar meten. De lokale gezelschappen werken vaak een jaar lang aan een productie. Op basis van het resultaat van de wedstrijden worden de subsidies verdeeld. Dat geeft een enorme kwaliteitsbevorderende boost. De sector is bovenlokaal interessant. De ondersteuning door de provincies is heel complementair ten opzichte van de gemeenten en de Vlaamse overheid. Ze nemen een stimulerende en coördinerende rol op.

Er zijn verschillen tussen de provincies. Dat is inderdaad niet ideaal. Er zijn wel nog veel meer verschillen van gemeente tot gemeente. De provincies leggen hun eigen accenten. Ze houden daarbij vaak rekening met de historische context. De provinciale regelingen zijn nu eenmaal vaak zo gegroeid vanuit de basis.

De provincies bieden financiële en materiële ondersteuning aan lokale groepen, aan individuele kunstenaars en aan regionale, sociaal-culturele verenigingen. Ook de negen landelijke amateurkunstenorganisaties en de provinciale regionale werking van sociaal-culturele organisaties krijgen subsidies van de provincies.

De provincies zijn een interessante geografische schaal voor kwaliteitsbevorderende impulsen en samenwerkingsprojecten. De middelen zitten in verschillende subsidielijnen vervat. De middelen overhevelen naar een ander niveau is niet zo simpel. De middelen waar onze sectoren nu een beroep op doen, zijn heel vaak niet geormerkt als ‘amateurkunsten’ of als ‘sociaal-cultureel volwassenenwerk’. Onze achterban doet een beroep op veel verschillende lijnen. De beeldende kunst zit bij de provincies meestal onder het label ‘professionele kunsten’, maar ook amateur beeldende kunstenaars dienen daar aanvragen in. Popbeleid zit vaak bij Jeugd. Amateurkunsten zitten vaak onder sociaal-cultureel werk. Ouderverenigingen worden ook ondersteund via Welzijn. Het is niet simpelweg één pot die kan worden overgedragen. Het zit nogal verweven. Dat is logisch, onze sectoren zitten op transversaal niveau en hebben een nauwe link met tal van andere sectoren.

We hebben een berekening gemaakt van de middelen. De amateursector kan voor meer dan 1,5 miljoen euro een beroep doen op de provincies. Het budget van de Vlaamse overheid voor deze sector bedraagt 6.590.000 euro. Het aandeel van de provincies is bijna een kwart daarvan. De wezenlijke financiële middelen komen van de provincies. Voor het sociaal-cultureel volwassenenwerk is dat meer dan 2,7 miljoen euro. Dat is eveneens een wezenlijk budget, zeker voor sectoren die zwaar te kampen krijgen met besparingen.

We hopen dat we een blijvend beroep kunnen doen op de inhoudelijke en logistieke steun en de personeelsinzet, namelijk het consultantschap bij de provincies. Dat heeft zijn meerwaarde voor ons absoluut al bewezen. Waar zit de verbetering als dit wordt weggehaald bij de provincies?

Ter illustratie zal ik de bedragen die de provincies ter beschikking stellen aan het sociaal-cultureel volwassenenwerk, laten ronddelen. Ik ga wat dieper in op de ondersteuning in Oost-Vlaanderen. Oost-Vlaanderen organiseert klasseringstoernooien voor zowel toneelgezelschappen, harmonie, fanfare, koorzang, volksdans als choreografische groepen, en organiseert het Oost-Vlaamse rockconcours. Die organisatie kan niet simpelweg worden overgenomen door de negen landelijke organisaties omdat het veel tijdsinzet vergt. Daar zijn deskundige juryleden bij betrokken en de subsidies zijn eraan gekoppeld. Onze sector is zeker geen vragende partij om subsidies aan lokale groepen te gaan verdelen. Dat brengt een steunpunt nu eenmaal in een moeilijke positie. Er wordt goed gebruik gemaakt van de provinciale uitleendiensten. Er is de gratis vrijwilligersverzekering via de winstverdeling van de Nationale Loterij. Er worden prijzen uitgereikt. Er is het team van consultants.

4. Vragen en opmerkingen van de commissieleden

De heer Paul Delva: De interne staatshervorming brengt een gevaar voor een nivellering en verschrompeling van culturele initiatieven mee. Een herschikking van de niveaus en het beleid zal altijd consequenties hebben. Het gevaar dat u ziet of aanvoelt, is zeer ernstig. Het zou zowel een kwalitatief als kwantitatief effect hebben. Kunt u dat concreet schetsen?

Mijnheer Sergier, het subsidiariteitsprincipe is cruciaal. Dat komt ook terug bij mevrouw Peeters. U haalt Vlabra'ccent aan als voorbeeld van een goede werking. U wilt de provincies als tussenniveau absoluut behouden. Ze zijn nodig om de werking van organisaties zoals Vlabra'ccent op termijn te garanderen. De gemeenten zijn te lokaal bezig en de Vlaamse overheid staat te veraf. Het tussenniveau is absoluut zinvol. Ik merk hetzelfde in de laatste uiteenzetting: de provincies zijn een interessante geografische schaal voor een aantal impulsen en samenwerkingsprojecten.

Mevrouw Patricia De Waele: Iedereen staat achter het principe van een meer efficiënte en transparante overheid. De interne staatshervorming is gebaseerd op een vijftal principes. De vertegenwoordiger van de SARC uit vooral zijn bezorgdheid over een van die kapstokken van de staatshervorming, en dat is de grondgebondenheid.

We kampen met een verrommeling. Die moeten we proberen op te lossen. U hebt weinig tijd gehad om erover na te denken, maar hoe zou u de verrommeling tegengaan zodat we tot een efficiënte overheid komen?

Ik vernam dat uw sector wordt geconfronteerd met zoveel verschillende ministerportefeuilles. U bent in deze legislatuur bij verschillende ministers betrokken. In andere legislaturen zal dat anders zijn. Zit daar een sleutel om eventueel mee te werken aan meer efficiënte en transparante dienstverlening?

Er is nogal wat kritiek op de uitholling van de bevoegdheden van de lokale besturen. Ik ben het daarmee eens; er is te veel betutteling, en misschien dringt de hogere overheid ook te veel taken op, denk maar aan de planlast. Ik hoorde dat er te weinig ruimte wordt gegeven aan de lokale mandataris, de lokaal verkozenen, die tenslotte het mandaat gekregen heeft van de bevolking. Daar moeten we ons uiteindelijk altijd op richten. De burger moet centraal staan, de organisatie moet het middel zijn.

U vroeg naar een alternatief als de afschaffing van het provinciale niveau zou doorgaan. Dat zou wellicht een nieuw niveau worden en dat zou dan slechts een verschuiving van de verrommeling zijn. We moeten vertrekken vanuit het principe dat twee bestuursniveaus beter zijn dan drie. Daarom zie ik wel heil in een soort regiowerking. Er moet veel meer bevoegdheid kunnen worden gegeven aan de lokale besturen. Dat is een van uw kritieken: de lokale mandatarissen krijgen te weinig bevoegdheden, er wordt te veel van bovenuit

gedicteerd. Meer bestuurstaken bij de lokale verkozenen leggen, kan daaraan tegemoetkomen.

Ik denk dat er een tendens is naar regiowerking. Ik spreek nog niet over regiobesturen. Is dat een nieuw bestuursniveau of is dat een werkingsniveau waar men kan werken met projecten? Ik denk eerder dat we naar dat laatste moeten gaan. Die regiowerking is een nieuwe tendens waarbij verschillende gemeenten zich bijeenscharen om met bepaalde projecten te kunnen werken, en dat kan misschien het provinciale niveau vervangen.

Zien jullie heil in een regiowerking die dichter bij de bevolking en bij de regio-entiteiten zelf staat? Vandaag werken provinciale bestuursniveaus nog te gepolitiseerd: als je een gedeputeerde kent, dan heb je het veel gemakkelijker om subsidiestromen naar je gemeente te halen. Ik ben burgemeester geweest, ik zit nog altijd in een gemeentebestuur en ik zie genoeg.

Het is goed dat er veel discussiefora zijn en dat we luisteren naar elkaar want we luisteren nog te weinig naar de verschillende middenveldorganisaties. Wij vertrekken altijd van de organisatie. Hoe kunnen we dat beter organiseren? Gaat het groenboek Interne Staatshervorming ons veilig organisatietje wel in stand kunnen houden? Gaan we zelf nog kunnen overleven? Maar het uitgangspunt moet de burger, de bevolking zijn. Regiowerking is volgens mij het orgaan dat het dichtst bij de bevolking kan staan.

De heer Jan Durnez: Ik heb twee vragen aan de SARC. Is er bij u, vooraleer het groenboek op tafel kwam, een interne beweging geweest om te werken aan een dergelijke herschikking van bevoegdheden in de zin van wat men nu de interne staatshervorming noemt? Was er daarvoor een vraag bij het afnemend veld? Is er bij u een goede traditie dat de betrokken ministers een gemotiveerd antwoord geven op adviezen? Dat is een bekommernis van deze commissie.

Ik onthoud zeer goed het pleidooi van de heer Sergier voor de informele en spontane samenwerking. Hij heeft verwezen naar de culturele criteria. Kun je dergelijke culturele criteria maken voor regionale samenwerking?

Wat de amateurkunsten en het sociaal-cultureel vormingswerk betreft, is een van de al lang bestaande bekommernissen dat er bij momenten een risico bestaat op vormen van dubbele betoelaging en dubbele last van personeelsdossiers of bewijsvoeringsdossiers. Is er vertrouwen genoeg om dit op een andere manier te ordenen zodat het rechtstreeks door Vlaanderen gebeurt? Is er vertrouwen genoeg dat de regionale component, waar jullie sterk op hebben gewezen, de kennisondersteuning en diverse materiële en immateriële middelen, wordt gecentraliseerd. Is dat volgens u haalbaar?

De heer Marnic De Meulemeester: Mijnheer Verschuere, u vraagt meer tijd voor een bottom-upalternatief en samenspraak met de betrokken sectoren. U vindt deel 1 van het groenboek goed, maar deel 2 niet. Dat is volgens u te weinig doordacht. Kunt u een aantal concrete voorbeelden geven over het beleidsdomein waarin u actief bent om dat te staven?

U zegt dat de keuze voor grondgebonden materies voor de provincies geen steek houdt. Voor uw sector is het provinciale niveau van grote betekenis. U zegt daar onmiddellijk bij dat u wel een aantal bedenkingen hebt. Welke zijn die dan?

U hebt het over garanties dat de middelen voor cultuur bij cultuur blijven. Dat is volgens mij logisch. U zegt dat niet alleen subsidies belangrijk zijn binnen het provinciaal niveau, maar ook de dienstverlening. Gaat u ervan uit dat alleen de bestuurslaag van de provincie daarvoor kan instaan? Kan dat ook niet door een andere bestuurslaag gebeuren?

Wat uw visie over het behoud van specifiek toezicht en van het Vlaams cultureel impulsbeleid op lokaal niveau betreft, zie ik een kleine tegenstelling. Enerzijds zegt u dat versterking van lokale besturen nodig is en anderzijds dat de Vlaamse overheid de hefboomen in handen moet blijven houden. Is dat geen contradictie? Ofwel moeten de lokale besturen op dat vlak van langsom meer bevoegdheden krijgen en daar moeten dan middelen tegenover staan, ofwel moet de Vlaamse overheid die hefboomen in handen blijven houden. Mijn vrees is dan dat we opnieuw betutteling krijgen.

U zegt dat er waardering moet zijn voor het initiatief om planlast aan te pakken. Dat is al dikwijls aangehaald in deze commissie. U zegt dat het groenboek te weinig alternatieven heeft en niet echt een draagvlak. Wat is dan uw oplossing om die planlast te verminderen?

Mijnheer Sergier, ik heb begrepen dat u zeer kritisch staat tegenover het groenboek. Voor wat de cultuurbeleidsplanning betreft, zegt u dat de Vlaamse overheid coachend en ondersteunend werkt. Daar heb ik geen enkel probleem mee. In hoeverre kan het provinciale niveau daar een belangrijke rol in spelen? Waarom moet dat ook door het provinciale niveau gebeuren?

U zegt dat u schrik hebt dat cultuur op het lokale niveau weer op de laatste bladzijde zal terechtkomen. U hebt dus niet zoveel vertrouwen in het lokale niveau. U hebt schrik dat als er geen bovenlokale besturen zich met cultuur bezighouden, dat de gemeenten, die toch de grootste verantwoordelijkheid daarvoor dragen, cultuur zullen vergeten.

De sprekers hebben het gehad over alles wat het provinciale niveau doet. Ik stel me de vraag of voor alles wat men heeft opgesomd, geen andere instantie kan instaan dan het provinciale niveau. Men heeft zich afgevraagd waar de verbetering eigenlijk zit als die bevoegdheden bij de provincies zouden verdwijnen. Dat is een terechte vraag. Als men iets verandert, moet het verbeteren, anders moet men niet veranderen. Ziet u andere bestuurslagen of instanties die hetzelfde werk kunnen doen als de provincies?

De heer Jan Verfaillie: Ik heb geen concrete vragen maar een aantal bedenkingen. Voorstellen tot wijzigingen leiden altijd tot een bepaalde ongerustheid, zowel op politiek vlak als op het werkveld. Daarom zijn we hier om van gedachten te wisselen en te bekijken hoe we Vlaanderen op een goede en efficiënte manier kunnen blijven besturen in de toekomst.

Ik heb kritiek gehoord over het onderscheid tussen grondgebonden en niet-grondgebonden materies. Dat is inderdaad de leidraad in het groenboek voor wat de provincies betreft. Ik wil het hebben over de verschillende subsidiestromen vanuit de provincies naar de verschillende verenigingen. Als men cultuur volledig wegtrekt bij de provincies, hoe zal men de middelen dan op een gelijkaardige manier verdelen in de toekomst?

Vlaanderen zal een decreet moeten goedkeuren waar er bijvoorbeeld qua cultuur meer gaat naar de ene provincie dan naar de andere. De ene provincie kan je immers niet vergelijken met de andere. Ik denk bijvoorbeeld aan Gent en Antwerpen. Er gaan veel meer middelen voor cultuur vanuit Vlaanderen naar die steden. In West-Vlaanderen, Vlaams-Brabant en Limburg werken de provincies meer proactief. Limburg iets minder volgens de cijfers. In West-Vlaanderen gaat het over 800.000 euro. Het wordt allesbehalve een eenvoudige opdracht voor Vlaanderen om dat te doen.

Wijzigen mag men doen op voorwaarde dat het een verbetering is. Ik stel vast dat u ook kritiek hebt. Het heeft geen zin om bevoegdheden van het ene niveau af te nemen en toe te wijzen aan een eventueel nieuw niveau dat zal worden gecreëerd. Iedereen is voor het subsidiariteitsprincipe. De uiteenzettingen hebben weer eens bewezen dat hoe lager het beslissingsniveau is, hoe beter dat is.

Dat hebt u nu net aangetoond: als er in een bepaalde provincie nood is aan iets, dan kan de provincie daar veel vlotter en efficiënter op inspelen dan Vlaanderen dat kan. Zo kan Vlaanderen geen specifiek cultureel beleid opzetten voor West-Vlaanderen of Limburg. Dat moet passen in een ruimer geheel voor heel Vlaanderen. Dat is een heel belangrijke opmerking. De minister zal daar in zijn antwoorden aan deze commissie toch wel heel specifiek de nadruk op moeten leggen. Het kan absoluut niet de bedoeling zijn dat door deze interne staatshervorming een aantal mensen die actief zijn in het middenveld, van de ene dag op de andere op zwart zaad zitten. Het middenveld is belangrijk: geen enkele partij zal dat ontkennen.

Wel ben ik wat verbijsterd door het feit dat heel wat sprekers geen vertrouwen hebben in de lokale besturen. Met betrekking tot planning wordt gezegd: des te hoger het niveau, des te beter. De belangrijkste uitspraak die ik hier heb gehoord, is dat cultuur opnieuw de laatste bladzijde zal worden. Ik wil dat ten stelligste ontkrachten. Als lokaal bestuur hebben we een heel belangrijke opdracht ten aanzien van onze inwoners. Het is aan die lokale besturen om de noden en behoeften van die mensen te screenen en daarop een beleid af te stemmen, een beleid dat door de grootst gemene deler van die inwoners wordt gevraagd. Om de zes jaar zijn er verkiezingen. Dan is het aan de inwoners te oordelen over de vraag of die mensen die de gemeente besturen, dat goed of niet goed hebben gedaan. Oordelen ze dat die mensen het op het vlak van cultuur, sport, jeugd of andere deelaspecten niet goed hebben gedaan, dan zal de rekening worden gepresenteerd.

Plannen is één zaak. Als we aan de jeugdsector, de jeugdconsulenten of de cultuurbeleidscoördinator vragen of dat nodig is, dan zullen ze dat natuurlijk beamen. Zij kunnen een half jaar aan een plan schrijven. Ik vind dat er vandaag te veel tijd gaat naar het maken van plannen en te weinig tijd naar de effectieve output van die plannen, van het verwezenlijken ervan op het terrein. Eigenlijk zou het veel beter zijn dat Vlaanderen een soort resultaatverbintenis zou hanteren. Dat zou het engagement moeten zijn voor de toekomst: men heeft een bepaalde input en moet ervoor zorgen dat de output wordt gerealiseerd. Misschien kan daarbij steekproefsgewijs worden gewerkt met visitatiecommissies, die dat op het terrein gaan bekijken.

Ik heb nu al heel wat ervaring met lokaal bestuur. Mijn ervaring is dat er te veel tijd wordt besteed aan de input, aan het schrijven van plannen. Soms moeten er studiebureaus worden aangesteld om die plannen te schrijven. Voor relatief kleine gemeenten is dat vaak het geval. Wij beschikken niet over een grote omkadering om dat te doen. We hebben intern niet de knowhow om dat te verwezenlijken. Als we dan een eerste versie krijgen, merken we dat vaak nog de naam van een andere gemeente of stad in het plan staat. Ik raad u aan eens een enquête te doen bij diverse gemeenteraden. Als dergelijke plannen aan de orde zijn tijdens de gemeenteraadszitting, wie leest die? Het is uiteindelijk ook maar een hobby voor die mensen. Sommige leden zullen het cultuurplan lezen, maar het ruimtelijk structuurplan van de gemeente zullen ze waarschijnlijk niet hebben gelezen. We moeten daar eerlijk en realistisch in zijn.

Ik ben dus enigszins tevreden met de uiteenzettingen, als het erover gaat dat we steeds meer overtuigd raken van het volgende: hoe lager het niveau voor een afstemmend beleid, des te beter. Van een aantal sprekers, en dan kijk ik vooral in de richting van de beide dames, zou ik echter wat meer vertrouwen in de lokale besturen willen vragen.

De heer Kurt De Loor: Mijnheer Verschuere, u hebt gesteld dat er meer tijd nodig is en dat het zeer belangrijk is bottom-up te werken en samenspraak te hebben met de diverse actoren. U hebt gepleit voor verder overleg. Men mag niet overhaast te werk gaan. U zegt dat in het streven naar een coherente en consistente staatshervorming de opsplitsing tussen grondgebonden en niet-grondgebonden materies geen steek houdt. Hoe zou u dat dan wel afbakenen, om de verrommeling tegen te gaan? Ik denk immers dat we het er allemaal over eens zijn dat daar echt wel iets aan moet worden gedaan.

De diverse sprekers hebben hun bekommernis geuit over de planlastvermindering. Begrijp me niet verkeerd: ik ben zeker ook voor het behoud van het creëren van een langetermijnvisie. Mijnheer Verfaillie, ik ben er nog niet zo zeker van dat in geen enkel lokaal bestuur het cultuurbeleid naar de laatste pagina zou verdwijnen. Ik ben voor planlastvermindering, maar ik ben wel voor het creëren van een langetermijnvisie. In Nederland wordt gezegd dat cultuur een hobby van links is. Als dat de visie op cultuur is, dan huiver ik daarvoor.

Ik ben het er absoluut mee eens dat, ook al streven we naar planlastvermindering, er garanties moeten komen qua inspraak en participatie, zodat er een visie wordt gecreëerd op het beleid qua cultuur, jeugd, sport en op het lokaal sociaal beleid. Ter zake moet ook daadwerkelijk een beleid worden gevoerd. Mijnheer Verschuere, u had het over planlust. Het is de eerste maal dat ik die term hoor, maar ik vond die niet slecht gevonden.

De VVC heeft opgemerkt dat de provincies verschillende accenten kunnen leggen, en dat dit een meerwaarde biedt. Ik heb ook onthouden dat de provincies een interessante en goede geografische schaal kunnen zijn voor kwaliteitsbevorderende impulsen en samenwerkingsprojecten. Het impulsbeleid, het innoverende karakter dat een provincie kan hebben, is al meermaals tot uiting gekomen in deze commissie. Ik ben ervan overtuigd dat dit echt wel kan. Ik ben dan ook tevreden dat dit terugkomt, ook voor de cultuursector en andere sectoren. Het is belangrijk dat die experimenteerruimte, die laboratoriumfunctie overeind blijft.

De heer Lieven Dehandschutter: Over het algemeen bespeur ik met betrekking tot het groenboek en de interne staatshervorming bij elke spreker toch enige terughoudendheid en zelfs koudwatervrees. Ze hebben veel vragen en twijfels, die natuurlijk mede worden gevoed door het feit dat deze oefening samenvalt met de besparingen die ook de cultuursector treffen, in het kader van het streven naar een begrotingsevenwicht door de Vlaamse Regering. In de cultuursector worden sommige werkingen en subsectoren daar natuurlijk meer door getroffen dan andere, en dan legt men verbanden met de interne staatshervorming.

Ik ga even in op wat de heer Verfaillie heeft gezegd over het gebrek aan vertrouwen van de cultuursector in de lokale besturen. Met betrekking tot het cultuurbeleid dat nu op lokaal vlak wordt gevoerd, lijken die twijfels me grotendeels onterecht. Het lokale cultuurbeleid, zoals dat nu in de meeste van de 308 Vlaamse steden en gemeenten wordt gevoerd, is een verworvenheid. De sector, de adviesraden en de lokale cultuurschepenen zijn geen kneusjes: ze zullen zich niets laten afnemen. We weten allemaal dat het vroeger niet zo was, maar ik denk dat we die fase voorbij zijn.

Er is verwezen naar het Bibliotheekdecreet: het is net dankzij Vlaanderen dat er vernieuwing en dynamiek is gekomen. Dat is beleidsmatig niet van onderuit gegroeid. De lokale bestuurders moesten blijkbaar wakker worden geschud. Ze moesten over de streep worden gehaald. Met betrekking tot het cultuurbeleid moesten ze worden verleid met een wortel, een aanzienlijke wortel. Dat begon met het bibliotheekwezen. Later waren er de cultuurcentra en uiteindelijk was er het decreet Lokaal Cultuurbeleid. Dat is een proces van 25 jaar geweest. Ook in de toekomst, mocht die dynamiek van onderuit onvoldoende zijn of beter kunnen worden gestroomlijnd, moet dat mogelijk blijven. Het is ook de taak van de Vlaamse overheid om een kader te scheppen en te stimuleren.

Dan is er het punt van de planlast en de rapportageoverlast. De manier waarop het er nu in de cultuursector op lokaal vlak aan toegaat, is eigenlijk een voorbeeld. In andere sectoren wordt er op een andere manier gepland, of niet gepland. De lokale cultuurbeleidsplanning kan een voorbeeld zijn voor het opstellen van een geïntegreerd algemeen meerjarenplan voor het gemeentebestuur, waarin dan de diverse sectoren de plaats moeten

krijgen die hen toekomt. Dan gaat het zowel over het aantal bladzijden als over het financiële onderdeel en het personeelonderdeel van dat totaalplan, dat jaarlijks, naar aanleiding van de begroting, moet worden gevolgd en waar nodig bijgesteld. Het voordeel voor de cultuursector – en ik heb dat ook tegen mensen uit de jeugdsector gezegd – is dat dit moet toelaten te bekijken welke plaats cultuur inneemt, niet alleen ten opzichte van belendende sectoren, maar in het totale lokaal beleid. Het moet ook toelaten te bekijken welke kansen en mogelijkheden er lokaal in andere sectoren zijn de komende vijf à zes jaar. Zo kan cultuur niet los worden gezien van heel belangrijke beleidsdomeinen als ruimtelijke ordening, mobiliteit en sociaal beleid.

Ik zit nu 22 jaar in de lokale politiek. Daarvoor was ik vijf jaar voorzitter van de Stedelijke Jeugdraad Sint-Niklaas. Vaak leeft in de cultuur- of jeugdsector het gevoel dat er allerlei dingen gebeuren op het vlak van ruimtelijke ordening en dat men achter die feiten aanholt. Een geïntegreerd meerjarentotaalplan zal de kans bieden om over het muurtje te kijken.

Mijnheer Sergier, u hebt opgemerkt dat de beperking van de provincietaken tot de grondgebonden taken plots in dat groenboek komt gedwarreld. Dat komt daar natuurlijk niet zomaar in gedwarreld. Zoals we allen weten, is dat een element van het Vlaamse regeerakkoord, dat gewoon werd opgenomen in het groenboek.

Ik sluit me aan bij de vraag om in verband met de financiële en participatieve garanties de lijn door te trekken. De minister van Binnenlands Bestuur en de minister van Cultuur zullen hier allicht ook voor de volle 100 percent achter staan. Het Vlaams Parlement zal erover moeten waken dat die garanties worden overgenomen in de ontwerpen van decreet die hier worden behandeld. We moeten vermijden dat inzake participatie of middelen een besparingsoperatie wordt doorgevoerd. Indien winsten moeten worden geboekt, mag dit niet op dit vlak gebeuren.

Wat me zeer verbaast, is de zeer omfloerste, eerbiedvolle houding die bijna alle sprekers ten aanzien van de provincies hebben aangenomen. De provincies blijken, als het dan toch niet om de toekenning van subsidies gaat, inzake dienstverlening zeer heilvol te zijn. Er wordt haast kritiekloos naar de provincies gekeken. Ik ontken niet dat de provincies waardevol en interessant werk leveren. Ik vraag me echter af of dit niet op een andere, creatievere manier kan gebeuren. We mogen van de cultuursector verwachten dat men zich die vraag ook stelt. Indien provinciale taken naar de Vlaamse overheid of naar de gemeentebesturen zouden doorschuiven, zouden de mensen en de middelen mee moeten verschuiven. Het is nog niet duidelijk hoe een en ander zijn beslag zal krijgen. De cultuursector zou deze principiële garantie echter voor ogen moeten houden.

Als ideale schaal tussen Vlaanderen en de lokale gemeenten mag de provincie ook in vraag worden gesteld. Voor sommige aangelegenheden kan dit de ideale schaal zijn. Dit kan ook per provincie verschillend zijn. In Limburg zal vaak op provinciale schaal worden gewerkt. In andere provincies, waaronder mijn eigen provincie, blijkt dat het gebiedsgericht werken net bijsturend en remediërend werkt. Op die manier wordt net maatwerk geleverd.

We stellen vast dat de afstemming van de provinciale gebiedsgerichte werking op de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden vaak een coproductie tussen verschillende bestuursniveaus is. Ik denk hierbij onder meer aan de cultuursector, erfgoedinitiatieven, musea, cultuurcentra, bibliotheken en archieven.

Tot slot wil ik nog een opmerking maken over de door de heer Sergier aangehaalde intergemeentelijke samenwerkingsverbanden. Ik ben zelf medeoprichter en gedurende zes jaar voorzitter geweest van WACCO. Dit samenwerkingsverband is destijds als een contractueel samenwerkingsverband opgericht. Daar is geen aparte rechtsvorm bij komen kijken. Recent is dit een intergemeentelijk samenwerkingsverband geworden. Iedereen weet dat de

minister van Binnenlands Bestuur het decreet ter zake wil herbekijken. Dit is ook nodig in het licht van de interne Vlaamse staatshervorming.

De heer Bart Caron: Mijn eerste vraag heeft betrekking op het Vlaams bestuursniveau. Is een sectorale overdracht van subsidies naar het lokale bestuursniveau, zoals dat nu voor de cultuurcentra of voor de bibliotheken gebeurt, nog steeds gewenst of kunnen we dit geld probleemloos bij het Gemeentefonds voegen? Aangezien het Vlaams regeerakkoord ter zake een aantal elementen bevat, moeten we die vraag durven stellen. Als planintegratie de eerste stap is, vormt financiële integratie de logische tweede stap.

Mijn tweede vraag betreft de diversificatie van inkomsten in de cultuursector. Voelen de betrokkenen dit, gezien de kwetsbaarheid van de sector, als een noodzaak aan? Wordt door de financiering door de gemeente, de provincie, de Vlaamse overheid, sponsors en dergelijke zekerheid gecreëerd? Willen ze liefst verschillende financieringsbronnen omdat de politiek nu eenmaal een zekere wisselvalligheid vertoont?

Mijn derde vraag is vooral tot de heer Sergier gericht. Is uitbreiding van de regionale samenwerking wenselijk? Organisaties als WACCO en Vlabra'ccent bestaan nu al. Er zijn intergemeentelijke samenwerkingsverbanden in verband met erfgoed en cultuur. Is dat in het licht van de 'verrommeling' een goede of een slechte zaak?

Tot slot wil ik toch nog iets over de provincies zeggen. Worden de provincies gekenmerkt door vormen van eigenheid die vanzelfsprekend tot een verschillend beleid leiden? Leidt de eigenheid van een provincie tot een verschillend beleid? Indien er geen verschillen zouden zijn, zouden we de fundamentele vraag kunnen stellen of die beslissingen nog op het provinciale bestuursniveau moeten worden genomen. Indien een beslissing voor heel Vlaanderen geldt, kan ze evengoed op het niveau van de Vlaamse overheid worden genomen. Leiden bepaalde elementen, zoals het feit dat de zaken historisch nu eenmaal zo zijn gegroeid, tot het besluit dat we dit het best behouden?

5. Antwoorden van de genodigden

De heer Luk Verschueren: Ik zal trachten kort te zijn maar daardoor ook vrij ongenueanceerd. Ik hoop dat iedereen hier rekening mee zal houden. Daarnaast wil ik ook de verschillende deelsectoren voldoende ruimte laten. Ik spreek hier op basis van mijn ervaringen in de Algemene Raad. De deelsectoren ervaren dit anders.

We komen uit het middenveld. We ontmoeten heel wat mensen in de sector. We hebben al veel discussies bijgewoond. Het gaat zeker niet altijd over visie of over ideologie. Iedereen bouwt echter zijn redenering op van op de stoel waarop hij zit. Er is een zekere verdeeldheid. Die verdeeldheid is echter niet ideologisch of partijgebonden. Een burgemeester denkt nu eenmaal anders dan een gedeputeerde. Die breuklijnen zijn er ook binnen de organisaties.

Het belangrijkste antwoord dat ik nu op alle vragen kan geven, is dat we meer tijd nodig hebben om hierover na te denken. Indien de Vlaamse Regering op 23 juli iets beslist, merken wij dit in het beste geval pas in september, na de vakantie. Indien we dan de vraag krijgen tegen 15 oktober heel de sector te raadplegen en een oplossing voor te leggen, moeten we afhaken. Indien we te horen krijgen dat het snel moet gaan, antwoord ik dat de politiek zich hier al jaren op voorbereidt. In die fase is er geen raadpleging geweest. We willen hieraan meewerken, maar we hebben meer tijd nodig.

De organisaties in onze sector zijn vooral met hun eigen werking bezig. Ze houden zich niet met een interne staatshervorming bezig. Dat is hun corebusiness niet. Ze denken na over wat ze binnen hun eigen sector moeten doen. Op dit ogenblik worden ze, soms ook

ongewild, met deze vragen geconfronteerd. Ze moeten nu beslissen hoe ze daarover denken. Ze hebben hier meer tijd voor nodig.

De heer Delva heeft een aantal zaken in verband met de nivellering gevraagd. Volgens mij hebben de vertegenwoordigers van de sectoren hier zelf al wat duiding bij gegeven. De sector van de amateurkunsten heeft voorbeelden gegeven van wat een provinciaal bestuursniveau kan betekenen. De Vlaamse overheid kan bepaalde zaken nooit tot stand brengen. Zo worden de wedstrijden in Oost-Vlaanderen als zeer positief ervaren. De sportsector, die straks nog aan bod zal komen, heeft in een aantal provincies een zeer grote samenwerking tussen de sportfederaties tot stand kunnen brengen. De provinciale huizen van de Sport spelen hierbij zeker een rol.

Een aantal mensen hebben vragen over de grondgebonden en de persoonsgebonden taken. Ik moet eerlijk toegeven dat ik hier vandaag geen antwoord op kan geven. Ik heb daarstraks al voorbeelden gegeven van redenen waarom we het ook niet goed snappen. Waarop is dit gestoeld? We merken dat bepaalde sectoren hiermee voortdurend worden geconfronteerd. We hebben onvoldoende argumenten gekregen. Indien we de vraag zouden krijgen wat we zelf willen, zou het antwoord vrij eenvoudig zijn. Het zou voor de politiek allicht zelfs te gemakkelijk zijn. We willen werken aan de zaken waarmee we bezig zijn. Dit is voor ons essentieel.

Er is ook gevraagd of we problemen hebben met het feit dat we met verschillende ministers en verschillende decreten zitten. Dat is inderdaad niet leuk. Het Participatiedecreet is een concreet voorbeeld. Dit decreet geldt voor de cultuur-, jeugd- en sportsector. Ondertussen zijn die bevoegdheden over verschillende ministers verdeeld. Dat de ministers eerst onder elkaar, over de verschillende domeinen heen, tijd nemen om te beslissen hoe ze de budgetten willen verdelen, maakt het voor de sectoren niet gemakkelijk.

Wat het aantal niveaus betreft, is het pleidooi in het groenboek duidelijk. Alles zou beter op twee niveaus gebeuren. Globaal genomen, is dit volgens ons niet juist. Waar komt dit vandaan? Waarom zou dit beter zijn? Het betrokken niveau moet zich dicht bij de mensen bevinden. Een lokaal cultuurbeleid moet lokaal worden gevoerd. Er zijn echter voorbeelden van verenigingen die in de loop van de geschiedenis in de richting van een provinciale organisatie zijn gegroeid. We mogen dit niet onderschatten. Dit is zeker het geval in de amateurkunsten. Hoewel ze goed werk leveren, worden die verenigingen nu met deze vraag geconfronteerd. Eigenlijk leeft daar vooral het gevoel dat de politiek dit alles niet mag onderschatten. De organisaties willen werken. Ze zijn druk bezig. Plots komt een instantie opduiken die vindt dat het niet goed gaat en dat ze anders moeten werken. Aangezien ze al jaren provinciaal werken, goed werk leveren en op heel wat terreinen provinciale besturen en dergelijke hebben, hoeft dat voor ons niet te veranderen.

Hierbij hoort de angst hoe het verder moet. De betrokkenheid van de mensen is groot. De mensen lagen van dat groenboek niet wakker. De manier waarop het groenboek is geïntroduceerd, heeft hen echter wakker geschud en bang gemaakt. Ze vragen zich af waarom de politiek dit wil afschaffen en wat er dan met hen zou gebeuren. Dit is een groot probleem.

Wat de vragen van de heer Durnez betreft, kan ik stellen dat we hier op voorhand helemaal niet mee bezig waren. Indien we de minister een advies verstrekken, krijgen we niet altijd een rechtstreeks antwoord. Alle adviezen eindigen met het decretaal voorziene zinnenetje dat we een antwoord van de minister verwachten. Soms krijgen we een rechtstreeks antwoord, maar vaak is dat niet het geval. Soms merken we echter wat het antwoord is aan de manier waarop de beslissing naderhand wordt uitgevoerd. Op die manier zien we waarmee allemaal rekening is gehouden.

Wat de vraag van de heer Demeulemeester over de bottom-upwerking betreft, moet ik herhalen dat we absoluut meer tijd nodig hebben. We hebben onze bedenkingen bij een

aantal voorbeelden van doorbraken die in het groenboek vermeld staan. Ik heb daarnet al geïllustreerd hoe bepaalde zaken op het provinciale bestuursniveau werken.

Natuurlijk zijn er ook andere lagen dan de provincie die zouden kunnen werken. Ik verwijs in dit verband naar WACCO. We moeten dit echter geval per geval bekijken. Wat van onderuit groeit, wordt ook gedragen. WACCO is vanuit de regionale centra ontstaan omdat daar een behoefte werd gevoeld. Wij geloven in elk geval in die cultuur van betrokkenheid. Ons uitgangspunt is dat zaken die van bovenaf worden opgelegd niet werken. Indien er een behoefte is, moet het kunnen. Indien er geen behoefte is, kan het beter niet gebeuren.

Wat de versterking van het lokale bestuursniveau betreft, is me verschillende keren gevraagd of we de lokale overheden wantrouwen. We zijn er door de jaren heen van overtuigd geraakt dat de lokale interesse in een cultuurbeleid mede door de Vlaamse overheid is gestimuleerd. Ik denk hierbij onder meer aan het decreet Lokaal Cultuurbeleid. Ik betwijfel of er nog evenveel aan cultuur zou worden gedaan in de gemeenten als dat decreet zou worden afgeschaft. U weet hoe het er nu aan toegaat in de Vlaamse Regering: als er moet worden bespaard, denkt men aan cultuur. Men kan natuurlijk niet op alles besparen. Cultuur blijft een zachte sector, ook de gemeenten gaan daar sneller op besparen. Dat wil niet zeggen dat wij er geen vertrouwen in hebben, integendeel, men moet het lokale bestuur versterken. Maar het Vlaamse beleid kan een hefboom zijn voor het lokale niveau.

Mijnheer Dehandschutter, voor ons is er geen verband tussen besparingen en interne staatshervorming, maar we worden er wel mee geconfronteerd. Natuurlijk ontstaat er dan schrik, paniek zelfs, ik geef dat toe. Als er minder overleg zou zijn tussen de lokale en de Vlaamse overheid, zou het cultuurbeleid in sommige gemeenten in slaap kunnen vallen. Dat is onze vrees.

Er is planlast. Er is ook planlust. Mijnheer Verfaillie, onze sector werkt niet met bureaus. Die beleidsplannen groeien vanuit de mensen. Daar wordt over nagedacht. De sociaal-culturele sector, dat zijn meer dan honderd organisaties, heeft een jaar lang, tot op het lokale niveau, nagedacht over waar hun organisatie voor staat en waar ze de komende vijf jaar aan willen werken. Ik denk niet dat de gemeenten beseffen dat de sector op een andere manier werkt dan de gemeentelijke administratie. Ik kan het niet genoeg zeggen: wij werken niet met bureaus.

Er waren plannen, ook in het cultuurbeleid en de sportsector, met een overdreven regelgeving vanuit de Vlaamse overheid. Wij zijn naar de Vlaamse overheid gestapt en we hebben gevraagd wat er waardevol was en wat niet. De vorige keer besloegen de beleidsplannen voor de meeste organisaties tachtig à negentig bladzijden. Ook de Vlaamse overheid heeft ingezien dat dat overbodig was. De beleidsplannen voor de sociaal-culturele sector zijn herleid tot strategische doelstellingen en beslaan nog vijftien à twintig bladzijden. Dat overleg is een positieve ervaring voor ons.

Voorzitter, voor ons moet de oormerking blijven bestaan. Dat is zo voor cultuur, voor onderwijs en ook voor andere domeinen. We moeten daar op lange termijn denken. We kunnen dat niet totaal overlaten aan de willekeur of toevallige samenstelling van het gemeentebestuur. In de ene gemeente zou men verstoken blijven van cultuur en in een andere van sport. Dat mag geen toevalligheid zijn.

De diversificatie is een voordeel voor de inkomsten. Natuurlijk hebben wij bedenkingen bij de provincies, mijnheer De Meulemeester. Natuurlijk kan een en ander anders worden geregeld binnen het sociaal-cultureel werk. Ik geef een voorbeeld. De nationale verenigingen worden gedeeltelijk gesubsidieerd voor hun personeel, en de provincie legt dat op net dezelfde manier bij. Dat is niet nodig. Dat geld is wel nodig natuurlijk, dat kan wel samen-

gaan. Maar wij hebben onze bedenkingen bij deze manier van werken. Wij hebben daarvoor een weerstand ontwikkeld tegenover de hele Vlaamse Regering. Wij hebben ervoor gepleit om rustig na te denken over de dingen. Dat keert nu als een boemerang terug.

Voorzitter, we horen – zeker met de besparingen nu – vaak het argument dat we onze inkomsten moeten diversifiëren. De Vlaamse Regering bespaart op Cultuur. Gelukkig zijn de provincies er nog. Met de wisselende samenstelling van de regering zijn er ook andere mogelijkheden. Er zouden ideologische keuzes kunnen worden gemaakt die verschillen met die van de provincie. Dat biedt de mogelijkheid om op een andere manier te denken.

De heer Paul Sergier: Mijnheer Durnez, ik zou de totstandkoming van die regio's graag zo soepel mogelijk hebben, en voor de culturele sector anders dan voor de anderen. Ik kan uw vraag nog niet beantwoorden, we hebben nog geen criteria bepaald. Volgens mij moeten we vertrekken van de culturele actoren van een regio. In mijn sector zijn er grote en middelgrote cultuurcentra en gemeenschapscentra. We moeten uitzoeken wie daar de trekker kan zijn. Dat groeit meestal spontaan, niet alleen in het Waasland en Vlaams-Brabant, maar ook elders.

Ik heb zeker niet gezegd dat ik onvoldoende vertrouwen heb in de lokale politiek. Ik hoor hier ook tegenstellingen onder de commissieleden. We mogen niet veralgemenen. We mogen niet spreken over 'het lokaal beleid' maar over 'bepaalde situaties'. We kunnen spreken over het risico dat in bepaalde omstandigheden cultuur weer op de laatste bladzijde komt omdat het nu eenmaal een zachte sector is. Vroeger stond het op de laatste bladzijde. Dankzij de strategische planning en beleidsplannen is het op de agenda gekomen. Het mag niet terug verdwijnen, en dat zal zeker niet overal gebeuren.

Moet de eigenheid van de provincies leiden tot zo'n verschillend beleid? Dat is ook mijn vraag. Als men dat tussenniveau wil behouden, mag dat beleid meer gestroomlijnd zijn. Dat betekent niet een identiek beleid, maar een beleid waar alle sectoren aan bod kunnen komen.

Volgens mij ligt de sectorale oormerking voor Cultuur, Jeugd en Sport vast in het regeerakkoord. Laat ons dat maar behouden. Onze leden vrezen dat het einde zoek is zonder de oormerking. Ook gemeentebesturen vragen om het behoud ervan om zware discussies te vermijden.

Mevrouw Kaat Peeters: Zoals de andere sprekers zeggen, is het zeker niet zo dat er geen vertrouwen is in de lokale besturen, wel integendeel. De meeste besturen leveren erg goed werk voor onze sectoren. Voor de amateurkunsten en het sociaal-cultureel volwassenenwerk is het lokale beleid het belangrijkste bestuursniveau. De lokale besturen dragen een grote verantwoordelijkheid en ze nemen die bijna altijd goed op. Natuurlijk zijn we wel bezorgd: als men dat opneemt in een groter geheel, dan verdwijnt de impuls op de sectorale toets. Bij sommige gemeenten zou dat inderdaad kunnen leiden tot een verminderde beleidsaandacht voor cultuur.

Wij zijn allebei ex-cultuurbeleidscoördinator en wij weten uit ervaring dat het niet klopt dat daar een halfjaar lang non-stop alleen maar aan het beleidsplan wordt gewerkt. Er wordt intussen ook gewerkt. Het inspraakproces is een zeer boeiend middel om met het hele culturele veld in de gemeente in goed contact te komen, en om beslissingen te kunnen argumenteren. Er worden geen bureaus ingezet. De gespendeerde tijd wordt als zinvol ervaren. Ook de sectoren merken dat ze een aanspreekpunt hebben, dat ze terechtkunnen bij de netwerkfunctie.

Ik heb meer tijd nodig om na te denken over de rol van de regio's aangaande de amateurkunsten. Op dit moment denk ik dat het weer een verrommeling zou kunnen zijn als zij die rol overnemen van de provincies. Er komt dan gewoon een extra instantie bij.

Mevrouw De Waele suggereert dat wie de deputatie kent, extra subsidies kan krijgen. Dat zien we in onze sector slechts heel af en toe gebeuren. Procentueel gezien is dat helemaal niet veel omdat de meeste subsidies voor de amateurkunsten worden toegekend op basis van wedstrijden. Daar wordt geoordeeld door onafhankelijke jury's. Dat staat los van de nominatiusubsidies die men krijgt omdat men iemand kent.

Kan het bij het lokale niveau worden gevoegd? Neen, niet alles, want er zijn heel veel bovenlokale initiatieven en groeperingen. Kunst kent geen grenzen, ook geen gemeentegrenzen. De bovenlokale groepen hebben net zo goed nood aan financiële steun, maar ook inhoudelijke en logistieke steun. Misschien is de Vlaamse overheid daar een mogelijkheid. We moeten alles vanuit de burger bekijken. Voor de burger heeft de provincie nog een grote herkenbaarheid. De drempel is lager dan bij de Vlaamse overheid.

Is er geen sprake van veel dubbele betoelaging? Voor de amateurkunstensector betalen de provincies soms middelen aan de landelijke organisaties, terwijl de Vlaamse overheid dat ook al doet. Maar opnieuw, die bedragen zijn zo klein vergeleken bij het hele veld, dat is nog geen 7 procent van het totaal. Al de rest gaat naar de lokale groepen en naar individuen enzovoort.

De sectorale oormerking van de middelen blijft ook voor ons gewenst.

III. STEUNPUNT JEUGD EN VLAAMS INSTITUUT VOOR SPORTBEHEER EN RECREATIEBELEID

1. Toelichting door de heer Matti Vandemaele, stafmedewerker Jeugdbeleid bij Steunpunt Jeugd

De heer Matti Vandemaele: Ik zal het vooral hebben over de positie van kinderen, jongeren en hun verenigingen in het groenboek. Ik geef het traject aan dat Steunpunt Jeugd gelopen heeft. Dan geef ik een stand van zaken, dat zijn cijfers en letters. Die hebben een behoorlijke impact op de sector en op het jeugdbeleid. Ik formuleer tot slot nog de aanbevelingen van onze studiedag.

In het groenboek staat dat de provincies terugtreden uit het jeugdwerkbeleid. Ik onderlijn dat omdat het jeugdbeleid vandaag bestaat uit een geïntegreerd jeugdbeleid waar het jeugdwerkbeleid een onderdeel van is. De taken en bevoegdheden worden, samen met de bijhorende mensen en middelen, overgeheveld naar het Vlaamse, intergemeentelijke of lokale niveau. Men wil de jeugdvertegenwoordiging binnen de grondgebonden materies behouden. Er staat dat de provinciale vormingscentra zouden moeten worden overgedragen naar het lokale of het Vlaamse niveau. Er wordt een beleidsoverschrijdende doorbraak geformuleerd. Dat gaat over de eenmaking van de uitleendienst van de verschillende provincies om die dan weer gespreid aan te bieden.

Er zijn twee decreten in hoge mate verantwoordelijk voor het jeugdbeleid, namelijk het decreet Lokaal en Provinciaal Jeugdbeleid en het decreet Vlaams Jeugd- en Kinderrechtenbeleid. Het decreet Lokaal en Provinciaal Jeugdbeleid zal moeten worden aangepast aangezien het provinciale deel er eventueel niet meer zal zijn of op een andere manier zal worden ingevuld. Er zijn heel wat provinciale jeugdorganisaties ontstaan in het verleden en ook werd een provinciaal jeugdbeleid ontwikkeld. Het provinciale jeugdbeleid weghalen, is eventueel mogelijk, maar er zal een plaats moeten worden gevonden voor de initiatieven die zich daar hebben ontwikkeld.

Een optie zou kunnen zijn het decreet Lokaal en Provinciaal Jeugdbeleid aan te passen. Een andere optie is dan weer om het decreet Vlaams Jeugd- en Kinderrechtenbeleid aan te passen en daarin in een plaats te voorzien voor die provinciale organisaties en het provinciale jeugdbeleid. Er kan ook worden geopteerd voor het ontwikkelen van nieuwe

Vlaamse regelgeving voor bovenlokale initiatieven. Het is niet onbelangrijk te vermelden dat binnen het provinciale jeugdbeleid veel organisaties bovenlokaal zijn. Soms gaan die over één of twee provincies, soms over een stuk van een provincie. Daar zit veel verschil op.

In het groenboek staat de expliciete voorwaarde dat alle financiële middelen in kaart zullen worden gebracht en dat het meenemen van die financiële middelen een voorwaarde is om die doorbraak te realiseren. Ik benadruk ‘alle financiële middelen’. De vraag stelt zich wat daarmee wordt bedoeld. Daar kom ik straks op terug.

Het Steunpunt Jeugd is een kennis- en expertisecentrum voor kinderen, jongeren en hun organisaties, anders dan de Vlaamse Jeugdraad die het officiële adviesorgaan is en instaat voor belangenbehartiging. Het standpunt van de Vlaamse Jeugdraad is hier al gebracht in het verleden. Dat moet zeker meegenomen worden.

Wij werken onder meer met platformen. Daar zitten een aantal spelers samen die voornamelijk op het lokale en provinciale niveau actief zijn. Met die mensen hebben we een heel traject opgezet om tot onze aanbevelingen te komen. Er is ook een studiedag geweest over de toekomst van het lokale en provinciale jeugdbeleid waar een heel aantal spelers, breder dan de jeugdsector, hun stem hebben laten klinken en waar heel wat vertegenwoordigers van jeugdwerkorganisaties en verschillende geledingen mee hebben nagedacht over die toekomst.

We zijn aan het rekenen gegaan. Zoals gezegd is er de vraag: wat zijn ‘alle financiële middelen’? De provincies investeren met eigen middelen ongeveer 3,8 miljoen euro in het jeugdbeleid. Daarenboven wordt nog 1,4 miljoen euro geïnvesteerd in het jeugdbeleid, maar dat zijn geen eigen middelen maar middelen die van het decreet Lokaal en Provinciaal Jeugdbeleid komen. Hiermee wil ik aangeven dat het deel jeugdbeleid dat wordt ontwikkeld met eigen middelen van de provincies een heel stuk groter is dan het deel provinciaal jeugdbeleid dat wordt ontwikkeld met Vlaamse middelen. Niet onbelangrijk bij deze bedragen is dat de kosten van het personeel van de jeugddiensten die instaan voor ondersteuning van het jeugdwerk en van de kinderen en jongeren in de provincie, er geen deel van uitmaken. Ook de jeugdvormingscentra zitten hier niet in, noch de kosten noch de opbrengsten en het personeel van die instellingen. De uitleendiensten zitten er evenmin in, noch qua personeel, noch qua financiën. Het bedrag is dus vele malen hoger als we die cijfers erbij tellen. Het was op de korte tijdspanne moeilijk om die cijfers te verzamelen. We willen die zeker ook bekijken.

Voor de personeelskosten heb ik een ruwe schatting. We kwamen vlot op 1,5 miljoen euro die nu wordt ingezet op de provinciale jeugddiensten. De jeugddienst op zich is geen punt van interesse voor de sector, maar wel het werk dat daar gebeurt. Er wordt aan ondersteuning van de organisaties gedaan. Er worden rechtstreeks projecten opgezet voor kinderen en jongeren. Al die ondersteuning en dat aanbod gebeurt wel door mensen en die mensen kosten geld, of ze nu op Vlaams of op lokaal niveau zitten. Als je ervoor kiest om eenzelfde aanbod te brengen naar kinderen, jongeren en hun verenigingen, dan zal eenzelfde budget nodig zijn om dat te realiseren.

Uit eigen middelen wordt 3,8 miljoen euro geïnvesteerd in de werking en 1,5 miljoen euro voor personeel. Dat is in totaal 5,3 miljoen euro eigen middelen van de provincies. Het decreet geeft 1,4 miljoen euro. Alles samen is dat 6,7 miljoen euro. Dat is het bedrag, zonder de uitleendiensten en vormingsdiensten, dat vandaag wordt geïnvesteerd in het provinciale jeugdbeleid. Ik vergelijk het bedrag van 6,7 miljoen euro met de 1,4 miljoen euro uit het decreet. Daarstraks wees ik erop dat ‘alle middelen’ zouden meegaan, maar slaat ‘alle middelen’ op 1,4 miljoen euro of op 6,7 miljoen euro? Als het over het laatste bedrag gaat, is dat een heel ander verhaal dan als het over het eerste bedrag gaat.

Als belangrijkste taak voor het provinciaal jeugdbeleid staat in het decreet: het werken met gehandicapte jeugd. Het resultaat daarvan is dat er op Vlaams niveau bij mijn weten geen organisaties zijn om met die doelgroep aan de slag te gaan. Al het jeugdwerk voor kinderen en jongeren met een beperking zit volledig op het provinciale niveau. Die organisaties hebben zich aangepast aan de manier van subsidiëren van de provincies, namelijk een subsidie die gericht is op het hebben van een provinciale spreiding of een deel van een provincie. Het is niet onbelangrijk om dat mee te nemen. Dat stuk jeugdbeleid is in het verleden expliciet toegekend aan de provincies. Daar moet dus zeker een oplossing voor komen.

Een ander belangrijk artikel in het decreet gaat over het gebruik van de middelen die uit Vlaanderen komen, namelijk de 1,4 miljoen euro. Dat wordt gebruikt voor werkingskosten van particuliere provinciale jeugdinitiatieven en voor de kosten van jeugdwerkinfrastructuur, om even kort door de bocht te gaan. Die middelen zitten op het niveau van het jeugdwerkbeleid en de verenigingen.

Het aantal verenigingen gaat van 78 tot 20 per provincie. Er zit een groot verschil op, maar daar zijn een aantal redenen voor. Bijvoorbeeld in Vlaams-Brabant zijn er bijzonder veel, maar daar worden tussenstructuren gesubsidieerd. Het gaat over gewesten, verbonden, districten en gouden. In andere provincies wordt bijvoorbeeld alleen maar in chiro-jeugd gesubsidieerd.

In de discussie die we hadden op onze studiedag was er een vrij grote consensus over de zogenaamde tussenstructuren die een onderdeel zijn van een vereniging die ook Vlaams gesubsidieerd wordt. Mocht dat onderdeel worden geïntegreerd in de enveloppe die men krijgt via het decreet Vlaams Jeugd- en Kinderrechtenbeleid, dan bestaat daar weinig weerstand tegen.

Ik zei het daarnet al: jeugdwerkbeleid is niet hetzelfde als jeugdbeleid. Jeugdbeleid is het beleid dat wordt gevoerd ten behoeve van kinderen en jongeren. Het decreet bepaalt dat de provinciebesturen de gemeentebesturen moeten begeleiden en informeren bij het uitwerken van het lokaal beleid. Het is belangrijk te weten dat Vlaanderen niet in middelen voorziet om die taak, die toch in het decreet staat, waar te maken.

Ik kom nu tot het belangrijkste onderdeel van mijn uiteenzetting: de aanbevelingen die zowel uit het traject vooraf als uit de studiedag zijn voortgevloeid. Het is onze uitdrukkelijke wens dat er een ruimte zou worden behouden om te experimenteren en impulsen te krijgen. Ik zeg nadrukkelijk: een ruimte. Op de studiedag waren er voorstanders van de provincie, voorstanders van regio's, waren er mensen die alles naar Vlaanderen zouden willen verschuiven, waren er mensen die alles naar het lokaal vlak zouden willen verschuiven. Er is nood aan die ruimte, en die ruimte is belangrijker dan de plaats waar dat moet gebeuren. Die ruimte voor experimenten en impulsen slaat zowel op het beleid zelf als op organisaties die die ruimte krijgen om te experimenteren. Zo hebben de provincies in het verleden vaak experimenten opgezet. Zo hebben ze elkaar eigenlijk bevrucht in bepaalde beleidsdomeinen of -daden.

In het verleden hebben een aantal organisaties, doordat ze eerst provinciaal werden gesubsidieerd en vervolgens soms in een aantal provincies, de opstap gemaakt naar een Vlaamse subsidiëring en een Vlaamse relevantie. Een aantal mensen vragen zich af of, indien er sprake is van een onmiddellijke opstap van het lokale niveau naar Vlaanderen en er geen tussenniveau meer is, het niet bijzonder moeilijk zal worden om op dat Vlaamse niveau te kunnen meespelen met een waardevol vernieuwend initiatief. Het is immers veel evidenter en gemakkelijker om een provinciale spreiding, of zo u wilt regionale spreiding, te bewerkstelligen dan meteen een Vlaamse spreiding te halen.

Ook belangrijk is de ondersteuning die de provincies vandaag geven aan het jeugdwerk. Die ondersteuning op zich wordt als zeer waardevol en belangrijk beschouwd. Organisaties worden daar sterker door. De vraag is wie dat in de toekomst zal doen: de provincies, Vlaanderen? Het doet er eigenlijk niet toe, maar we vinden het belangrijk dat wel nog wordt voorzien in die ondersteuning, op de meest interessante plaats. Daarnet ben ik begonnen met de getallen. Het is eigenlijk niet ernstig te beweren dat alles is opgelost als men gewoon de subsidiebedragen neemt en die op een hoger niveau plaatst. Er is op provinciaal niveau ook heel wat ondersteuning van de sector, en van het opzetten van projecten voor kinderen en jongeren. Wil men dat niveau weg, dan zal dat moeten worden overgenomen.

Ik kom tot een punt waarover er eigenlijk behoorlijk wat discussie is geweest, maar waarvoor er uiteindelijk toch een meerderheid was, namelijk het begrip ‘nabijheid’. De organisaties van het jeugdwerk vinden de provincies een zeer nabij niveau en Vlaanderen een minder nabij niveau. Ze vinden het interessant dat er een niveau is dat dicht genoeg bij hun dagelijkse realiteit staat om ermee in contact te kunnen treden.

Een ander punt vloeit eigenlijk niet echt voort uit de studiedag, maar uit een soort analyse van het in het verleden gevoerde beleid. Met betrekking tot een aantal thema’s hebben de provincies de voorbije decennia een soort leidende rol genomen. Jeugdcultuur lijkt me daar een zeer goed voorbeeld van. In Limburg gaat het dan over fuifloketten en een pop- en rockbeleid. Zo zijn er heel wat voorbeelden te noemen van die leidende rol. De vraag is wie bij een eventuele verandering die leidende rol op zich zal nemen. Is dat een taak die we aan Vlaanderen toekennen? Voor veel mensen was het wel evident dat een leidende rol per definitie bovenlokaal moet worden opgenomen. Waar dat gebeurt, is dan nog maar de vraag.

Zoals ik daarnet al zei, kunnen koepels die ook al door Vlaanderen worden gesubsidieerd, zo worden overgenomen. Daarover bestond een vrij grote consensus.

Voor een aantal clusters van organisaties moet een oplossing worden gezocht als er geen provinciaal jeugdbeleid meer is. Er zijn de organisaties die werken met kinderen en jongeren met een handicap of een beperking. Die organisaties hebben zich provinciaal ontwikkeld. Als ze niet meer provinciaal kunnen worden ondersteund en gesubsidieerd, dan zal dat op een ander niveau moeten gebeuren. Gezien de specificiteit en het beperkte aantal organisaties, kinderen en jongeren die daarvan gebruik kunnen maken, lijkt een lokale verankering me bijzonder moeilijk. Zo is er Oranje vzw, die in Oost- en West-Vlaanderen werkt. Het lijkt me onhaalbaar die vereniging op te splitsen over alle gemeenten van Oost- en West-Vlaanderen. Voor die organisaties moet er dus een oplossing komen.

Hetzelfde geldt voor de regionale jeugdhuizen, jeugdhuizen met een ruimere uitstraling dan de klassieke jeugdhuizen in de gemeenten. Die regionale uitstraling en programmering wordt op dit moment gefinancierd door de provincies. Als we het dus van wezenlijk belang vinden dat dergelijke initiatieven blijven bestaan, dan zal die financiering op een of andere manier regionaal moeten blijven, maar het ligt voor de hand dat men in stad X niet wil betalen voor wat er twee steden verder gebeurt, ook al is er een regionale uitstraling.

Dan zijn er de organisaties die zich richten op maatschappelijk kwetsbare kinderen en jongeren. Ook daaraan geven de provincies momenteel aanzienlijke financiële middelen. Die organisaties werken ook gemeenteoverschrijdend. Ze vervullen ook een signaalfunctie ten opzichte van het bestuur. Dat ze niet louter lokaal worden gesubsidieerd, geeft hun een soort vrijheid om die signaalfunctie ten volle te vervullen en soms ook onaangename dingen te zeggen.

Ten slotte is er de restgroep van organisaties die zich op provinciaal niveau bevinden. Ze hebben zich gericht op het bestaan van regionale en provinciale structuren. Ze hebben hun

werking ontplooid omdat er op dat niveau subsidies waren, zij het niet alleen daarom. Wie ooit in het bestuur van een organisatie heeft gezeten, weet dat het soms handig is voor een organisatie om een gemeente te laten vallen en er een andere bij te nemen, omdat dat subsidietechnisch gewoon interessanter is. We moeten ons er dus rekenschap van geven dat die organisaties er vandaag ook zijn.

Het regiodenken kan eventueel een oplossing zijn. Dat was een vrij grote constante in alle gesprekken die wij hebben gehad: er zijn weinig spelers die voor 100 procent voor het behoud van de provincies zijn en niets willen veranderen. Het is een minderheid die het status-quo verkiest. Er is dus zeker een bereidheid om na te denken over de vraag wat het meest interessante niveau is: de provincies, de regio's of wat dan ook. Als mensen zeggen dat ze daarin willen meegaan, geven ze daarbij echter wel een aantal belangrijke opmerkingen. Participatie is bijzonder belangrijk voor kinderen en jongeren en hun verenigingen. Het democratisch gehalte van een bestuursniveau is een voorwaarde voor het opzetten van participatie. Ik kom uit dezelfde regio als de heer De Baere. Ik verwijs naar zijn betoog van deze ochtend. Voor het middenveld of voor een jeugdorganisatie is het moeilijk aan participatie te doen in een niveau dat bij manier van spreken niet de vorm van een gemeenteraad aanneemt. Dat niveau moet bruikbaar zijn om onze stem te laten horen.

Mijn allerlaatste opmerking is in feite afkomstig van de organisaties die momenteel een provinciale werking hebben. Organisaties die binnen een provincie werken, schrijven een enkel dossier, ontvangen een enkele subsidie en worden door een enkele instantie ondersteund. Indien het provinciaal bestuursniveau zou wegvallen en, bijvoorbeeld, door vier regio's zou worden vervangen, moeten we ervoor zorgen dat die organisaties geen vier subsidieaanvragen moeten indienen en niet met vier verschillende begeleidingsinstanties worden geconfronteerd.

De veranderingen moeten tot een verbeterd jeugdbeleid leiden. Er is geen panische angst voor elke vorm van verandering. Veranderingen moeten echter verbeteringen zijn. Dit moet gelden voor het decreetgevend werk en voor het middenveld dat hier gebruik van maakt.

2. Toelichting door de heer Dany Punie, voorzitter van het Vlaams Instituut voor Sportbeheer en Recreatiebeleid

De heer Dany Punie: In oktober 2010 hebben we reeds onze eerste bevindingen over het groenboek kenbaar gemaakt. Wie de nota leest, zal veel gelijkenissen met de tekst van de heer Verschueren terugvinden. We hebben het in onze nota niet enkel over het groenboek. Het accent ligt ook op de planlastvermindering en op de nieuwe beheers- en beleidscycli. We proberen vanuit de sportsector input voor het groenboek te leveren. Eerst benadrukken we het belang van de lokale sportsector. Vervolgens stofferen we onze uitgangspunten. Tot slot bieden we een aantal concrete aandachtspunten voor de verdere uitwerking.

De betrokkenheid van de lokale sportsector bij de interne staatshervorming is duidelijk. De sportsector is hier, net als de domeinen die door de vorige sprekers zijn behandeld, effectief bij betrokken. Het gaat dan om de sport op zich en om de sport als middel. De sport verdient bijzondere aandacht omdat het decreet waarmee de lokale sportsector moet werken, nog bijzonder jong is. Het is amper twee jaar oud. Toen dit decreet werd goedgekeurd, beschikten we eindelijk over een sportbeleidsplan. De mensen uit de sportsector kregen eindelijk de kans hun ideeën naar voren te brengen en op de gemeenteraad te agenderen. Of al die beleidsplannen worden gelezen, is een andere vraag. Ik heb daar soms mijn twijfels bij. Ik bedoel dit niet als kritiek. Er komen heel veel plannen bij de gemeenteraadsleden terecht. Ik heb het gevoel dat sommige plannen wel worden goedgekeurd, maar niet noodzakelijk worden gelezen.

Het decreet heeft op een honderdtal gemeentebesturen een positieve invloed uitgeoefend. Die gemeenten zijn in het systeem ingestapt, hebben een sportbeleidsplan opgesteld en hebben een afzonderlijke sportdienst opgericht.

Wat de sportinfrastructuur betreft, is de situatie duidelijk. De gemeenten zijn de belangrijkste eigenaar, ontwerper en exploitant van de infrastructuur en nemen de lasten voor hun rekening. We mogen niet vergeten dat dit heel wat draagkracht vergt. De infrastructuur die een regionale behoefte invult, moet natuurlijk op regionaal vlak of door middel van een intergemeentelijke samenwerking worden uitgebaat. Voor dergelijke accommodatie is er nood aan afstemming en eventuele samenwerking tussen gemeenten.

Met Bloso heeft de sportsector een Vlaamse administratie met een eigen cultuur en een eigen historiek.

We zijn duidelijk voorstander van het principe van de single audit. Die audit heeft betrekking op heel de gemeente. Dit betekent dat bij ons niet elke factuur en bestelbon moet worden nagekeken.

We stellen vast dat het gecontesteerd bestuursniveau op sportgebied belangrijk is. We gaan echter akkoord met de uitgangspunten die in het groenboek vermeld staan. Ik geef enkele voorbeelden op het vlak van de sport.

Ook bij ons is een ‘verrommeling’ ontstaan. Er zijn een aantal structuren op het tussen-niveau. De sportregio's zijn een goed voorbeeld. Op zich wordt de onduidelijkheid niet geschapen door het bestaan van die tussenstructuren, maar door de onduidelijkheid in verband met hun taakstellingen.

Er is ongetwijfeld te veel detailsturing, controle en toezicht in de sport. Dankzij een goede samenwerking tussen Bloso, het ISB en het werkveld, heeft het nieuwe decreet voor een vermindering van de controle, voor meer autonomie en voor een gedeelde verantwoordelijkheid gezorgd. Er is echter nog marge voor verbetering. Dit geldt zeker voor het nazicht van de jaarlijkse plannen. We zijn ervan overtuigd dat de plannen op zich niet de moeilijkheid vormen. Het probleem is niet dat we een plan moeten schrijven, maar de manier waarop we dit plan moeten schrijven. Er is op dat vlak geen vrijheid.

Ook de manier waarop de controle gebeurt, vormt een probleem. In de sportsector wordt steeds gevraagd waar het geld van de gemeentelijke cofinanciering aan wordt besteed. Dit zou in andere sectoren allicht verbazing wekken. We moeten zelf een bepaald bedrag toevoegen. Dat is op zich niet erg. We krijgen echter de vraag wat we zelf betalen aan bepaalde zaken uit te geven. Dat is onmogelijk en volgens mij zelfs niet wettelijk.

Over de verkokering bij de Vlaamse overheid is daarnet al een ander gezegd. We stellen vast dat de cultuur-, jeugd- en sportsectoren met verschillende ministers moeten werken. Dat kan geen goede zaak zijn. Het Participatiedecreet, dat ook op de sport van toepassing is, vormt een goed voorbeeld. Eigenlijk wordt dit vanuit het sociaal-cultureel werk aangestuurd. Dit is op zich al een vorm van verkokering. Bovendien zijn er overlappende bevoegdheden tussen de verschillende bestuursniveaus. Sommige gemeenten vertonen een gebrek aan bestuurskracht en vooral aan draagkracht. Ik wil dat zeker niet veralgemenen. Er komt in elk geval veel op de lokale diensten af. Ik wil er echter op wijzen dat veel jonge sportdiensten in feite eenmansdiensten zijn.

We zijn voor een totale, geïntegreerde planning. Ik heb dat hier vandaag nog niet veel horen zeggen. We zijn voorstanders van één plan per gemeente. We zijn ervan overtuigd dat de sportsector voldoende sterk is om in dit plan te worden opgenomen. We hopen van de cultuursector hetzelfde.

We zijn ervan overtuigd dat één enkel plan effectief zou worden gelezen. We merken dit trouwens nu al. De jaarlijkse gemeentelijke beleidsplannen worden tijdens de discussies in de gemeenteraad gebruikt. We zouden dus best een globaal plan maken. Maar als de totstandkoming van het plan volledig wordt overgelaten aan enkel ambtenaren en technocraten, dan trek ik mijn woorden in. Het plan moet interactief en participatief tot stand komen. Als we durven te pleiten voor een geïntegreerd plan, raken we natuurlijk aan de eigenheid van het sportbeleid. Zowel het gemeentebeleid, het gemeenteorganogram als het personeelsbestand is er voornamelijk gekomen door het decreet.

Ook voor ons moeten de sectorale subsidies blijven bestaan. De aparte geoormerkte subsidies moeten blijven bestaan voor de zachte sectoren. Waarschijnlijk en hopelijk zijn we sterk genoeg om opgenomen te worden in het algemeen beleidsplan. Mochten de sectorale geoormerkte subsidies voor de zachte sectoren wegvallen, dan zouden ze echt gaan klagen en het nog moeilijker hebben om zich te manifesteren op het lokale niveau. De hervorming mag dus niet leiden tot besparingen. De dynamiek van het beleidsplan moet blijven bestaan als werkinstrument voor de gemeenten, en niet als werk- en controle-instrument voor Brussel.

Ik vraag aandacht voor een thema buiten het groenboek. Stel alstublieft de hervorming van de gemeentelijke vzw's en de aanpassing voor 2013 minstens uit tot 2014, en laat zo de nieuw verkozen mandatarissen beslissen met welk systeem ze willen werken. De gedragenheid wordt ontegensprekelijk gegarandeerd door participatie.

Ook in de sport spelen de provincies een rol. Of ze moeten blijven bestaan is niet duidelijk. Als zowel Vlaanderen als de provincies sportpromotie aanbieden, is er geen probleem, zolang de lokale mensen maar kunnen beslissen waar ze aan meedoen. Te dikwijls ervaren wij druk om toch maar aan algemene Vlaamse of provinciale activiteiten deel te nemen. Dat is net zoals de besteding van de cofinanciering een stap te ver.

Wij zijn ervan overtuigd dat de lokale aanpak de meest efficiënte blijft. Intergemeentelijke samenwerking kan nuttig zijn, maar alleen als ze van onderuit groeit. Het heeft geen zin dat een provincie met regio's gaat werken en samenwerking van die en die bepaalde gemeenten gaat opleggen. Als nabijgelegen kleine en/of grotere gemeenten willen samenwerken, moet de provincie dat wel ondersteunen.

Na het kerntakendebat moeten de taken en verantwoordelijkheden van de bovenlokale spelers op elkaar worden afgestemd. Het ISB vindt dat wij de gemeenten individueel kunnen ondersteunen. Dat is ongetwijfeld een rol voor de provincies op het gebied van sport en wegens de link met Ruimtelijke Ordening. De provincie heeft een taak op het gebied van gehandicaptensport (G-Sport) en het Vlaams Bureau voor Sportbegeleiding (Vlabus). We vinden de opdeling tussen grondgebonden en niet-grondgebonden materies artificieel. Er moet ook werk worden gemaakt van een sportinfrastructuurbeleid.

Ten slotte willen we duidelijke en blijvende ondersteuning voor de lokale sportsector. Bij de verdere uitwerking van het groenboek wenst de sportsector regelmatig geconsulteerd en betrokken te worden. Aangezien de sportdiensten pas in een eerste planningsperiode en -cyclus zitten, is het zeer belangrijk dat we tijdig heldere communicatie krijgen over wat er gaat gebeuren met de plannen en de eventuele evaluaties van die plannen volgend jaar. Toekomstige concrete maatregelen moeten worden aangevoerd met aandacht voor de oorspronkelijk gevraagde decretale rust. Lokale besturen en ambtenaren, en ongetwijfeld ook hun mandatarissen, zullen in de toekomst nood hebben aan concrete, praktijkgerichte en beleidsdomeinspecifieke ondersteuning en begeleiding. Het ISB als ledenvereniging en kenniscentrum staat klaar voor deze opdracht.

Zowel het begeleidingsproject in 2007 als de manier waarop het ISB de beleidsovereenkomst met de Vlaamse overheid uitvoerde, wordt door de gemeenten geapprecieerd. Wij

zijn ervan overtuigd dat de Vlaamse gemeenten een dergelijke steun nodig hebben en blijvend verdienen.

3. Vragen en opmerkingen van de commissieleden

De heer Jan Durnez: De heer Vandemaele heeft terecht verwezen naar de gehandicapten-jeugdsector. Vlaanderen zat in de tweede helft van de jaren 90 met het probleem dat die sector zeer divers was in de vijf provincies. Men slaagde er niet in een generieke regeling te maken. Vlaanderen heeft dan een klein bedrag dat bestemd was voor de sector, aan de provincies overgedragen, op voorwaarde dat die de verantwoordelijkheid overnamen. Dit is een voorbeeld van de manier waarop een bestuurslaag een nieuwe taak kan opnemen.

We zouden de zaken nu weer kunnen omdraaien. Dat is mijn tweede punt en dat gaat over de generieke regeling. Dan gaat men weer de initiatieven die verschillen van provincie tot provincie via een generieke regeling stilleggen. Een vraag aan het steunpunt over de tussenstructuren: zijn er grote verschillen? Als dat zo is, moeten we dat van dichtbij bekijken. Principieel kan het geen probleem zijn om het in te voegen – tenminste als u van oordeel bent dat er een tussenniveau nodig is, maar misschien mogen de regionale modellen voor u verdwijnen.

Is binnen het Steunpunt Jeugd en binnen de Vlaamse Jeugdraad het debat gevoerd of het probleem gesteld dat naar voren komt in deel twee van het groenboek, namelijk de centralisatie van de uitleendienstten?

De heer Punie pleit in de eerste plaats voor decretale rust, want hij zegt dat men nog maar sinds twee jaar is opgestart in een nieuw model en hij zou liever eerst ontwikkelen wat er is voorbereid.

Ik heb een vraag over de opgelegde intergemeentelijke samenwerking. Is dat een concrete situatie? Als er een intergemeentelijke samenwerking is, is het principieel een beslissing van de gemeenteraad zelf. Die is op zich niet op te leggen. Maar ja, als men omwille van het smeer initiatieven probeert te nemen...

Wat betreft de sportsector heb ik een vraag die niet onmiddellijk aan de orde is, maar misschien wel op middellange termijn. Is de overlapping tussen de provinciale sportdiensten en de buitendiensten van Bloso zinvol? Wie zou het best de opdrachten opnemen?

De heer Lieven Dehandschutter: Ik merk een aantal gelijklopende bekommernissen als bij de sprekers voor cultuur. Een verschil is wel de grotere openheid ten aanzien van het regiodenken, uiteraard vanuit de vraag van nabijheid en maatwerk. Dat is positief. Misschien het minst voor sport, maar zeker voor cultuur en jeugd, zijn er vanaf de jaren zeventig en tachtig veel provinciale structuren, substructuren en organisaties opgericht die niet natuurlijk zijn gegroeid vanuit de organisaties en instellingen zelf, maar opgericht omdat er op dat ogenblik provinciale financiële en andere ondersteuning is gekomen. Die ervoer men vaak als papieren structuren. Daar bestond geen emotionele band mee. In het sociaal-cultureel werk zijn er een heleboel voorbeelden van. Bij sport is dat minder het geval omdat er, bijvoorbeeld in de balsporten, provinciale competities zijn.

De heer Marnic De Meulemeester: Mijnheer Vandemaele, u zegt dat naast de zaken die decretaal zijn opgelegd, er nog veel eigen provinciale middelen naar het jeugdwerk gaan. Die gaan niet alleen naar subsidies, maar ook naar ondersteuning. De organisaties worden daar sterker van.

U zegt dat het provinciale niveau meer nabij staat en dat Vlaanderen ver staat. De schrik zit er bij het jeugdwerk in, en men meent dat er hoe dan ook een bovenlokaal of een tussen-

niveau nodig is. Kunt u daar wat uitleg bij geven? Gaat het over dienstverlening, klant-vriendelijkheid of iets anders? Ik vind het opvallend dat u niet alleen zegt dat het Vlaamse niveau te ver staat, maar ook dat het minder goed werkt dan de bovenlokale structuren. De heer Punie zegt dat het ISB de belangenbehartiger is van de steden en gemeenten en dat Vlaanderen en de provincies te betuttelend zijn voor de lokale besturen.

Mevrouw Els Robeyns: Uit de uiteenzetting blijkt dat er nog veel onduidelijkheid is, zeker over waar de financiële middelen en het personeel naartoe gaan. De minister heeft beloofd dat hij eerst met een inventaris zal komen over hoe het met die middelen precies zit en waar de middelen en het personeel naartoe gaan. Het feit dat jullie die vragen stellen, betekent dat dat nog niet duidelijk is. Het kan niet de bedoeling zijn dat we gaan besparen.

Uit de twee uiteenzettingen leid ik af dat de provincies voor een kwalitatieve aanvulling hebben gezorgd op het gewone aanbod, zeker ten aanzien van de sociaal zwakkeren en de experimenteerruimte. Het is belangrijk dat dat behouden blijft. Mijn vraag is of een bovenlokaal niveau daarvoor noodzakelijk is. Kunnen Vlaanderen of de gemeenten dat opvangen of niet? Als we het erover eens zouden zijn dat het tussenniveau niet noodzakelijk is, dreigen de kleinere gemeenten dan niet de dupe te worden? Nu maken kleine gemeenten dankbaar gebruik van de ondersteuning van de provincies om een kwalitatief sport- en jeugdaanbod ter beschikking te stellen. Dat moeten we in het oog houden.

Als het bovenlokaal niveau toch nodig is, moet dat dan overal op een uniforme manier worden geregeld? Is er niet wat meer variatie nodig om in te spelen op de specifieke regionale noden?

Mevrouw Patricia De Waele: De sprekers maken het ons niet gemakkelijk want we horen steeds meer een pleidooi om niet-grondgebonden materies op het provinciale niveau te houden. Er zijn een aantal interessante argumenten gegeven.

Vanuit de jeugdsector hebben we een voorzichtige opmeting gezien van de financiële impact. Dat ontbreekt in het hele discours van het groenboek. Ik hoor vanuit de sportsector zeggen dat de hervorming in geen geval mag leiden tot besparingen. Ik hoop dat ik goed heb begrepen dat het niet gaat over besparingen op zich, maar dat we toch moeten streven naar efficiëntiewinsten. Dat is een element dat zeer duidelijk in het regeerakkoord is verwoord. Ik vraag me af of er een onderzoek is gedaan naar eventuele koppelsubsidies of overlappingen in het beleid en of we daar geen cijfer op kunnen plakken, zodat we een inzicht kunnen krijgen in wat overbodig is.

Mevrouw Tinne Rombouts: Ik wil me specifiek richten op jeugd. Ik ben blij dat de financiële weerslag is opgenomen in de toelichting. Het is immers een belangrijk element te weten over welke budgetten wij spreken. Het is dan nog een voorzichtige raming aangezien heel wat zaken niet meegeteld zijn. Al bij al is het een serieus kostenplaatje.

Ik wil het hebben over een aantal aanbevelingen van de studiedag. Naar goede gewoonte hoor ik het enthousiasme van jongeren om op een positieve manier mee te denken. Ik ervaar de afgelopen jaren systematisch dat als er vragen worden gesteld aan de jeugd, die probeert om op een zo positief en enthousiast mogelijke manier mee te denken. Dat is belangrijk. De flexibiliteit van jongeren is een kenmerk dat ze proberen te benutten om te zoeken naar het meest positieve in een voorstel en op welke manier ze een bijdrage kunnen leveren om alles op een goede manier te laten verlopen.

Ik wil de vraag ook omgekeerd stellen. De sector wil er beter van worden, dat is een belangrijk uitgangspunt. Men is het er algemeen over eens dat veranderingen mogelijk moeten zijn en dat de sfeer in het debat zeker niet zo was dat men niets bespreekbaar acht. Omgekeerd luidt de vraag wat de punten zijn waar verandering nodig is. Waarom vraag ik dat? Welnu, we zijn niet meteen vragende partij om de provincies te behouden maar

anderzijds voelen wij de noodzaak om het participatieve beleid te behouden. Voor een aantal zaken bestaat de mogelijkheid om de brug tussen het Vlaamse en het lokale beleid te behouden. Een tussenniveau kan interessant zijn. De heer Durnez vroeg ook al naar de noodzaak van het tussenniveau. Het regiodenken kan een oplossing bieden. Maar wat is de meerwaarde van het regiodenken in vergelijking met de provincies?

U zegt dat er een oplossing moet zijn voor de vier clusters van organisaties. Dat is belangrijk, dat is nu net het discussiepunt. Maar waarin zullen ze worden ondergebracht? Als ze naar het Vlaamse of het lokale niveau zouden gaan, is er dan over nagedacht welke randvoorwaarden daarvoor belangrijk zijn? Er is bijvoorbeeld al geregeld gezegd dat kinderen en jongeren met een handicap al vaak van niveau zijn moeten verhuizen.

De heer Bart Caron: De perceptie hoe Vlaanderen omgaat met het lokale niveau en met actoren op het lokale niveau, wordt heel sterk gekleurd door de administratie die de dossierbehandeling van die sectoren doet. Ik zeg dat hardop omdat ik het in het verslag wil zien staan. Er is een reusachtig verschil tussen bijvoorbeeld het Agentschap Sociaal-Cultureel Werk of Bloso of de kunsten enzovoort. Wij moeten die boodschap meegeven aan de Vlaamse Regering. De administraties werken totaal verschillend in vergelijking met elkaar. Er zijn drie decreten betreffende het lokale: jeugd, sport en cultuur. Zowel de inhoud als de opvolging worden door de administraties totaal anders ingevuld, terwijl die decreten naar de geest dezelfde inhoud hebben. Deze les voor Vlaanderen wil ik eens hardop gezegd hebben.

4. Antwoorden van de genodigden

De heer Matti Vademaele: Op de studiedag hebben wij in verband met de verhouding tussen regio's en provincies de temperatuur gemeten en onderzocht in welke richting er kan worden gedacht en hoeveel openheid er is. Er was ook een politiek debat om te horen hoeveel openheid er is aan de andere zijde. Wij waren aangenaam verrast door de wederzijdse openheid. Ik wil mij hier namens de jeugdsector zeker niet vastrijden op het voornemen om naar regio's over te schakelen. Ik hoor ook bij ons stemmen die vragen waarom we de vijf provincies zouden vervangen door 24 regio's. Wat is daarvan de meerwaarde? Anderzijds hoor ik toch ook dat het maatwerk belangrijk is. In Antwerpen heb je de stad en de rest, Limburg mag één regio zijn en in West-Vlaanderen zouden er twaalf zijn. Ook die stem leeft bij ons. Er moet in de sector nog veel worden nagedacht. De Jeugdraad, de sector en het Steunpunt Jeugd willen zich nog niet vastrijden in een keuze.

Veel sprekers halen de geschiedenis aan. Ik had dat misschien beter toch vermeld in mijn uiteenzetting. Er zijn zeker organisaties die zich hebben gevoegd naar structuren. Dat is niet erg, dat gebeurt in veel sectoren. Zo kun je in mijn stad niet zeggen dat je in de Leiestreek iets doet dat tot in Gent loopt, want dan zit je op het niveau van twee provincies. Een organisator moet al dom zijn om daarop te zitten wachten.

Maar anderzijds is het werken met kinderen en jongeren met een beperking zeer moeilijk op lokaal niveau en zo mogelijk nog moeilijker op Vlaams niveau. Dat is een concreet voorbeeld waaruit blijkt dat in het verleden het provinciale niveau wellicht het beste niveau was om te werken.

Zijn er in de subsidies overlappingsen? Nooit, ook niet in de wandelgangen, heeft een organisatie mij gemeld dat zij dubbel gesubsidieerd wordt. De verschillende subsidiërende overheden houden er toezicht op dat er niet dubbel gesubsidieerd wordt. Zonder dit wetenschappelijk te kunnen onderbouwen, denk ik dat het, als het al zo mocht zijn, over een zeer beperkt aantal organisaties en zeer beperkte middelen gaat. Als de oefening tot doel heeft om efficiënter te worden en om van die 6,2 miljoen euro er 2 miljoen euro af te halen, dan zal het niet lukken door de dubbele subsidies of de koppelsubsidies, die bij mijn weten in de sector niet voorkomen, af te schaffen.

Wat zijn volgens de sector of het jeugdbeleid de noodzakelijke veranderpunten? Onze sector heeft een aantal jaren geleden ervoor gekozen om participatief te werken aan een geïntegreerd jeugdbeleid. Wij hebben de schotten tussen de sectoren al tien jaar achter ons gelaten. Wij proberen al lang het geïntegreerd jeugdbeleid waar te maken. Er ligt daar een kans om volgende stappen te zetten. Ik zei al in mijn presentatie dat er ook daar voor- en tegenstanders zijn. Voor sommige organisaties zou één Vlaamse subsidie-enveloppe waarin alles zit, heel goed zijn, in plaats van vijf provinciale en één Vlaamse subsidie. Door die overlappingsen kruipt er werk in het opmaken van de dossiers. Maar andere organisaties willen iets dergelijks veel minder. Ik hoor al mijn collega's uit de verschillende sectoren vragen om nog wat tijd om alles uit te rekenen. Het is niet de taak van het steunpunt om naar een consensus te zoeken binnen een sector. De Vlaamse Jeugdraad moet wel die oefening maken. Het is onze taak om daarvoor cijfers en materiaal aan te leveren. Daar is wel wat werk aan.

De heer Dany Punie: Mijnheer Durnez, wij vragen inderdaad rust. Als het parlement eraan denkt om de controle en de evaluatie op het lokaal sportbeleid af te schaffen, dan is het beter dat dat morgen gebeurt dan voor 1 juli. We vragen rust, maar die controle mag gerust worden afgeschaft.

Over de opgelegde intergemeentelijke samenwerking heb ik me misschien verkeerd uitgedrukt. Een drietal provincies promoot samenwerkingsverbanden tussen verschillende gemeenten. De provincie steekt daar heel wat geld in. De gemeenten die daaraan deelnemen, profiteren daar dan van. En natuurlijk neemt iedereen daar dan deel aan. Volgens mij is dat echter ook al een vorm van opgelegde regionale samenwerking. De gemeente kan immers niet zeggen dat ze er niet aan meedoet.

Indien het van onderuit zou gebeuren en er dan een betoelaging zou zijn door Vlaanderen of het nieuwe intermediaire niveau, dan heb ik daar geen probleem mee. Nu wordt men verplicht omdat er veel geld wordt ingestopt.

Is de provinciale inspectiedienst van Bloso zinvol? Op gevaar af afgeschoten te worden, kan ik zeggen dat er nooit een inspectiedienst is geweest de afgelopen twintig jaar. De Bloso-inspectiedienst heeft niet geïnspecteerd. Ze is een promotiedienst geweest voor de activiteiten van Bloso. Ze zit ook in een andere afdeling bij Bloso. Als iemand anders de affiches met activiteiten van Bloso naar de gemeenten brengt, kunnen we de inspectiedienst van Bloso missen.

De provinciale competities worden inderdaad niet door de provincies georganiseerd, maar wel door de sportfederaties. Het klopt dat sommige provinciale afdelingen van sportfederaties alleen maar kunnen leven dankzij de provinciale toelage. Indien de Vlaamse sportfederaties meer geld zouden krijgen, zouden ze een deel van hun werking kunnen afstaan aan de provinciale sportfederatie en komt de provinciale sportcompetitie helemaal niet in het gedrang.

De provincie betuttelt heel weinig. Ze heeft zoveel geld dat men soms niet nee kan zeggen tegen de activiteiten die ze aanbrengt. De gemeente zou wel gek zijn als ze er niet aan zou deelnemen. Op Vlaams niveau is er wel degelijk betutteling.

Kwalitatieve verbetering is mogelijk indien de gemeenten de lokale diensten en de vrijwillige samenwerking volledig ondersteunen. We moeten ook niet flauw doen. Ook de provinciale besturen zijn kwaliteitsverbeterend geweest voor diensten, zowel voor jeugd, cultuur als voor sport, al was het maar door de kennis die ze op een bepaald moment hebben vergaard en overgebracht naar de gemeenten.

Er zijn niet zoveel overlappingen in het beleid. We hebben het er echter erg moeilijk mee dat op een bepaald moment in een bepaalde provincie drie verschillende campagnes voor sport en bewegen lopen. In Limburg loopt nu de Vlaamse campagne van Bloso, de provinciale campagne '3x30' en de campagne '100.000 stappen' van het Departement Gezondheid en Welzijn. Ik kan me voorstellen dat ze alle drie nuttig zijn. Ik ben ervan overtuigd dat campagnes die meer aanzetten tot bewegen nodig zijn. Ik vraag dan wel dat ze op elkaar worden afgestemd.

Regiowerking komt van onder uit. Provinciale voorstellen komen meestal vanuit het grondgebied van de provincie naar voren. Volgens mij is dat het enige verschil.

Annick DE RIDDER,
voorzitter

JAN DURNEZ,
verslaggever

Gebruikte afkortingen

Bloso	Agentschap voor de Bevordering van de Lichamelijke Ontwikkeling, de Sport en de Openluchtrecreatie
FOV	Federatie van Organisaties voor Volksontwikkelingswerk
ICT	informatie- en communicatietechnologie
ISB	Vlaams Instituut voor Sportbeheer en Recreatiebeleid vzw
REBAK	Regionaal Beleidscomité Arrondissement Kortrijk
RESOC	regionaal sociaal-economisch overlegcomité
SABAM	Belgische Vereniging van Auteurs, Componisten en Uitgevers
SARC	Strategische adviesraad voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media
UNIZO	Unie van Zelfstandige Ondernemers
VLABEST	Vlaamse Adviesraad voor Bestuurszaken
VVC	Vereniging Vlaamse Cultuur- en gemeenschapscentra vzw
VVP	Vereniging van de Vlaamse Provincies
VVSG	Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten
WACCO	Wase Culturele Centra Overlegplatform